

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA RUSKÉHO A FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

Významné mezníky města na Volze - Volgograd

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Karolína Kašparová

Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Jiřina Svobodová, CSc.

Plzeň, 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně. Veškeré použité podklady i zdroje jsou uvedeny v seznamu použité literatury a citovány podle normy ČSN ISO 690.

V Plzni 2015

Kašparová Karolína

vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala všem, kteří mě podporovali při zpracování mé práce i s hledání a zapůjčením literatury. Zejména chci poděkovat mé vedoucí Mgr. Jiřině Svobodové, CSc. za odborné vedení práce, věcné připomínky, rady i vstřícnost při konzultaci a vypracování bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	7
1. CARICYN	9
1. 1. Město v číslech	9
1. 2. Vzdělání	10
1. 3. Kultura	11
1. 4. Pamětihodnosti	11
1. 4. 1. Muzeum Obrany Caricynu (Музей обороны Царицына)	11
1. 5. Významné osobnosti	12
1. 5. 1. Jefremov Vasilij Sergejevič (Ефремов Василий Сергеевич)	12
1. 6. Územní rozdělení města	13
1. 7. Caricyn jako město střetu	13
2. STALINGRAD	15
2. 1. Bitva u Stalingradu	15
2. 2. Vzdělání	16
2. 3. Kultura	16
2. 4. Pamětihodnosti	17
2. 4. 1. Stará Sarepta (Старая Сарепта)	17
2. 5. Významné osobnosti	17
2. 5. 1. Vasilij Grigorjevič Zajcev (Василий Григорьевич Зайцев)	17
2. 5. 2. Vasilij Ivanovič Čujkov (Василий Иванович Чуйков)	18
2. 5. 3. Konstantin Konstantinovič Rokossovskij (Констатин Константинович Рокоссовский)	18
2. 5. 3. Margarita Konstantinovna Agašina (Маргарита Константиновна Агашина)	18
3. VOLGOGRAD	20
3. 1. Vlajka, erb a znak Volgogradské oblasti	21
3. 2. Vzdělání	22
3. 3. Kultura	22
3. 3.1 Den města (<i>День города</i>)	23
3. 4. Pamětihodnosti	23
3. 4. 1. Mamajev Kurgan (Мамаев Курган)	24

3. 4. 2. Vstupní náměstí (Входная площадь)	24
3. 4. 3. Náměstí „Postav se smrti“ (Площадь <<Стоять насмерть>>)	25
3. 4. 4. Stěny zříceniny (Стены руины)	25
3. 4. 5. Síň vojenské slávy (Зал воинской славы)	25
3. 4. 6. Náměstí „smutku“ (Площадь Скорби)	26
3. 4. 7. Náměstí hrdinů (Площадь Героев)	26
3. 4. 8. Náměstí padlých bojovníků (Площадь павших Борцов)	27
3. 4. 9. Budova kozáckého divadla (Здание Казачьего театра)	27
3. 4. 10. Muzeum Stalingradské bitvy (Музей Сталинградской битвы)	27
3. 4. 11. Pavlův Dům (Дом Павлова)	28
3. 5. Obyvatelé	28
3. 6. Významné osobnosti	29
3. 6. 1. Brovko Anatolij Grigorjevič (Анатолий Бровка Григорьевич)	29
3. 6. 2. Basinskij Pavel Valerjevič (Басинский Павел Валерьевич)	30
3. 6. 3. Jevgenij Viktorovič Vučetič (Евгений Викторович Вучетич)	30
3. 6. 4. Žarkovskij Sergej Vladimirovič (Жарковский Сергей Владимирович)	31
3. 6. 5. Koval Vladislav Eduardovič (Коваль Владислав Эдуардович)	31
3. 6. 6. Kolgatin Alexandr Michajlovič (Колгатин Александр Михайлович)	32
3. 6. 7. Maksim Matvejevič Zagorulko (Максим Матвеевич Загорулько)	32
3. 6. 7. Elizaveta Viktorovna Ivannikova (Елизавета Викторовна Иванникова)	33
3. 6. 7. Jelena Isinbajeva (Елена Исинбаева)	32
3. 6. Ekonomie	33
3. 6. 1. Zemědělství	34
3. 6. 2. Průmysl	34
3. 7. Doprava	34
3. 7. 1. Dopravní prostředky	35
3. 8. Rozdělení oblasti	35
3. 8. 1. Centrální obvod (Центральный Район)	37
3. 8. 2. Dzeržinský obvod (Дзержинский район)	37
3. 8. 3. Krasnoarmejský obvod (Красноармейский район)	37

3. 8. 4: Rudý říjen a Traktorový závod (Краснооктябрьский и тракторозаводской район)	38
3. 8. 5. Spartanovka (Спартановка)	38
3. 8. 6. Volžský obvod a město Krasnoslabodsk (Волжский и город Краснослободск)	39
3. 9. Perspektiva měst na řece Volze	40
3. 9. 1. Kotelnikovo (Котельниково)	40
3. 9. 2. Leninsk (Ленинск)	40
3. 9. 3. Камышин (Камышин)	41
3. 9. 4. Žirnovsko (Жирновск)	41
3. 9. 5. Elan (Елань)	41
3. 9. 6. Hradiště (Городище)	42
3. 9. 7. Kalach na Donu (Калач-на-Дону)	42
3. 9. 8. Dubovka (Дубовка)	42
3. 9. 9. Volžskij (Волжский)	42
3. 9. 10 Gorkovskij (Горьковский)	43
3. 10. Geografie Volgogradské oblasti	43
3. 11. Ekologie Volgogradské oblasti	44
3. 12. Významné události roku 2013	44
ZÁVĚR	47
RESUMÉ	49
РЕЗЮМЕ	49
SUMMARY	49
ZDROJE	50
PŘÍLOHY	56

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce bude seznámení s Volgogradskou oblastí. Zaměřím se na město Volgograd, které je mi velmi blízké, neboť sem měla možnost absolvovat tři měsíční stáž v roce 2014. Tato oblast je známá hlavně svou bohatou historií. Volgograd se nachází v jihovýchodní evropské části Ruské federace. Byl založen roku 1589 Ivanem Hrozným jako město Caricyn (*Царицын*). Město bylo založeno na soutoku řek Carica a Volha. V dnešní době má více než 1 milion obyvatel.

Město Volgograd se nachází na pravém břehu řeky Volhy, je dlouhé 90 km, s přilehlými oblastmi až 120 km. Volgograd je jedno z největších a hlavně nejdelších měst v Ruské federaci. Hlavním monumentem Volgogradu je památník, který byl postaven po vítězství proti německé armádě ve 2. světové válce, v Bitvě u Stalingradu. Pomník je nazýván Mamájova mohyla, Mamajev Kurgan (*Мамеев Курган*), či Matka vlast (*Мать родины*). Volgograd je 13 největší město v Ruské federaci. Volgograd se skládá ze 7 obvodů a několika malých ostrovů na řece Volze.

Na světě neexistuje člověk, který by neznal tuto oblast, ať pod názvem Stalingrad či Volgograd. Název *Caricyn* (původní název) už je lidem znám méně. Oblast je připomínána díky Stalingradské bitvě. Tato bitva byla jedna z nejkrvavějších bitev za druhé světové války. V Rusku se 2. sv. válka nazývá Velká Vlastenecká válka.

Bakalářská práce bude rozdělena na tři hlavní kapitoly. První kapitola bude věnována založení města Caricyn a jeho historii. Tato kapitola bude pojednávat o období od roku 1589 až do roku 1925, kdy se město přejmenovalo na Stalingrad.

Druhá kapitola se bude věnovat době od roku 1925 do roku 1961, kdy se město jmenovalo Stalingrad. Tato kapitola bude věnována nejen historii města, ale bude zaměřena na nejdůležitější historickou událost této oblasti a tou je Stalingradská bitva. Bitva u Stalingradu se odehrála v letech 1942 až 1943 a měla významný dopad na město.

Třetí kapitola bude věnována nejnovějším dějinám. Období od roku 1961 až do současnosti, kdy se město jmenuje Volgograd. Kapitola bude pojednávat o

ekonomickém, kulturním i průmyslovém významu oblasti. Neopomeneme ani dopravu, která je zde velmi důležitá. V neposlední řadě se zde zaměřím na rozdělení města na obvody.

Cílem bakalářské práce je seznámení s Volgogradskou oblastí, se zaměřením na město Volgograd. Přesto, že je tato oblast známá, v české literatuře toho moc nenajdeme. Z tohoto důvodu jsem informace čerpala hlavně z ruských zdrojů. Použila jsem literaturu, internet, ale také vlastní zkušenosti a poznatky. Z literatury jsem používala spíše starší knihy, které se věnovaly historii města za dob Caricynu, občanské válce v roce 1918, problematice Stalingradské bitvy a také pamětihodnostem. Z novějších jsem použila průvodce. Některé byly v knižní podobě, či ty, které jsem si přivezla. Z internetu jsem čerpala aktuální informace o současnosti, abych měla aktuální informace.

Tímto tématem se zabývá spisovatel E. Genkin v knize *Bitva za Caricyn v 1918. (Борьба за Царицын в 1918 году)* psaná v ruském jazyce. Kniha se věnovala problému občanské války v roce 1918, jaké byly důvody i její dopady. V knize nalezneme i myšlenky Josefa Stalina či Vorošilova. Významnými knihami byly také ty, které se věnovaly Stalingradské bitvě, např. *Bojoval jsem u Stalingradu*, kterou napsal Helmuth Nowak, knihu přeložil do českého jazyka Jiří Novotný. Dále knihu *Poločas války: Stalingrad*, od Richarda Seemanna.

1. CARICYN (*Царицын*)

V této oblasti se dříve nacházely kozácké osady. V roce 1556 se toto území připojilo k ruskému státu a od té doby se region Dolní Volha stala nedílnou součástí Ruska. V historii bylo nutné chránit Volhu od nomádských nájezdů. Na ostrově Caricyn vznikla v roce 1580 ruská vesnice s dřevěnou pevností. Obec sloužila k obraně cesty na soutoku Volhy a Donu. Kozácká osada povýšila na statut města 2. července roku 1589.

Caricyn byl v 19. století významným přístavem na řece Volze a též dopravní křižovatkou. Pevnost získala své jméno z tatarského "Sary - Su" (překladem žlutá voda nebo řeka), či "Sary - Sin" (žlutý ostrov). Ovšem pravděpodobnější verze vzniku jména je, že si obec vzala jméno po řece Carica, která se vlévá do řeky Volhy. V roce 1615 obec zničil požár. V 70. letech XVII. století dobyli město Kozáci.¹

Znak města byl schválen 29. října roku 1857, v této době bylo město ještě součástí provincie Saratov. V horní části se v modrém poli nachází znak provincie Saratov. Ve spodní části v rudém poli je znázorněn kříž ze dvou ryb. Vše je na památku toho, že se v tomto regionu zpracovával Jeseter malý.²

1.1. Město v číslech

V květnu roku 1607 vypuklo v Caricynu povstání proti caru jménem Vasilij Šujskij (*Василий Шуйский*). F.I. Šeremetěv ukončil obléhání města Astrachaň a šel se svým vojskem na Caricyn. Po několika útocích se Caricyn podvolil carskému vojsku a to dne 24. října roku 1607.

¹ Dostupné z: http://www.pravda34.info/?page_id=914;

² Dostupné z: http://protown.ru/russia/city/region2/region2_1077.html

Roku 1608 se začal stavět první kamenný kostel svatého Jana Křtitele. V březnu roku 1632 chtěli Donští kozáci napadnout Caricyn a spálit ho. Caricyn se často stával pevností, která byla kozáky obléhána. Roku 1717 byl Caricyn opět drancován krymskými i kubánskými Tatary. Roku 1721 byl ve městě založen městský magistrát. V roce 1722 se do Caricynu vrátil Petr I na své cestě z perského tažení. Postaral se o rekonstrukci pevnosti a to v podobě čtyřhranné bašty s vodním příkopem. Petr I. daroval městu na památku svoji čepici, která je dnes uložena v Regionálním muzeu. Roku 1728 byl v Caricynu silný požár, který zničil všechny domy. Obyvatelé se stěhovali přes rokli. Nová část města dostala i svůj název „Nové město“ (*Новый город*). V roce 1734 se místo Dubovka stala centrem kozáckého vojska. Významným datem je pro toto místo rok 1742 kdy se v Zimovejskoj na Donu narodil E. I. Pugačov, vůdce selského povstání. V únoru roku 1747 vláda senátu vydala dekret o založení těžby soli u jezera Elton. Bohužel i v roce 1791 a 1793 město bylo opět zničeno požárem. V prosinci roku 1858 byla postavena Volžsko – Donská železnice. V dubnu roku 1913 byla otevřena první trasa tramvajového pásu. V červenci vlastnil Caricyn 20 vozů. V prosinci roku 1913 byl postaven Astrachánský most přes řeku Caricu. V únoru roku 1920 bylo přejmenováno Alexandrovo náměstí na náměstí Padlých bojovníků (*площадь Павших борцов*). V květnu roku 1923 byl odkryt památník bojovníkům, kteří umřeli za svobodu.³

1.2. Vzdělání

V červnu roku 1808 městská rada podepsala dohodu s vysloužilým seržantem Ivanem Vlasovem o otevření první školy ve městě, kde se všichni děti učili číst a psát, poté ještě v roce 1825 otevřeli v Dubovce farní školu a nesmíme zapomenout ani na rok 1875, kdy bylo postaveno Alexandrovo gymnázium, které bylo pouze pro muže. Roku 1894, konkrétně 5. ledna, byla otevřena knihovna i s čítárnou. Bohužel byla přístupna za poplatek, takže pouze pro lidi z vyšších vrstev, které si to mohli dovolit. Roku 1896 byla otevřena první odborná škola se zaměřením na

³ Caricyn. *Даты важных событий Царицына* [online]. 2004 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/tsaritsyn.html>

soustružníky a montéry. V červenci roku 1900 byla slavnostně otevřena Veřejná městská knihovna, dnes nazývána Městská knihovna M. Gorkého. V dubnu roku 1910 se v této oblasti otevřela nová pobočka ruské hudební společnosti a v roce 1911 se otevřely první hudební třídy.⁴

1.3. Kultura

Na konci prosince roku 1906 byla postavena nová divadelní budova „Concordia“, která se nachází v údolí řeky Carica blízko Asrachaňského mostu. V roce 1907 bylo ve městě otevřeno první kino. Roku 1882 se stal Caricyn divadelním městem.⁵

1.4. Pamětihodnosti

Architektura Caricynu byla tvořena v obtížných podmínkách. Ze začátku bylo město pouze pevností, často zničeno vojenskými jednotkami. Navzdory omezením, jsou tyto stavby velkým přínosem z hlediska dějin umění budov. Bohužel, většinu budov čas neušetřil. V důsledku častých útoků, válek i požárů byly téměř všechny budovy postupem času zničeny. Nejintenzivněji byly budovy stavěny v druhé polovině XIX. století. V roce 1862 byla otevřena Volžsko-Donská železnice. V roce 1870 byla dokončena výstavba Caricynské železnice, která pevně spojuje provincii Dolní Volhu až do Baltu.⁶

1.4.1. Muzeum obrany Caricynu (Музей обороны Царицына)

Dvoupatrová zděná budova s klenutým sklepem byla postavena v roce 1903. V XXI. století se tato budova používá především pro přijímání návštěvníků do města, například guvernéry, biskupy a další. Budova je architektonickou památkou ze starého Caricynu. Proslula tím, že v budově bylo v letech 1917 – 1918 velitelství obrany Caricynu Sovětských dělnických vojáků, sněmovna rolníků a kozáků. Od

⁴ Caricyn. *Vzdělávání* [online]. 2004 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/tsaritsyn.html>

⁵ Caricyn. *Kultura* [online]. 2004 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/tsaritsyn.html>

⁶ История. *История Волгограда* [online]. 2015 [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: http://www.volgograd-history.ru/history/tsaritsyn/article_001.html

roku 1924 jsou v budově umístěny administrativní a ekonomické instituce. Od ledna roku 1937 budova slouží jako muzeum a je registrována jako historická památka města. Ve Stalingradské bitvě byla budova velmi zničena, ovšem po skončení války se podařilo budovu zrekonstruovat tak, aby co nejvíce odpovídala původní verzi. Znovuotevření muzea proběhlo 6. června roku 1948. V šesti pokojích muzea můžete vidět dokumenty, fotky, zbraně i relikvie, které vyprávějí o největších událostí v historii země. Dnes je většina exponátů přestěhována do muzea Stalingradské bitvy, toto muzeum už je jen jeho pobočka.⁷

Obrázek č. 2

1.5. Významné osobnosti

Z historie Caricynu se nám dochovalo mnoho známých a důležitých jmen. Jsou to lidé, kteří zakládali školy, gymnázia či knihovny. K nim patří například Lapshin (*Лапшин*), Repnikov (*Репников*) či Voronin (*Воронин*). Významným patronem byl Vladimír Miller (*Владимир Миллер*).

1.5.1. Jefremov Vasilij Sergejevič (Ефремов Василий Сергеевич)

Hrdina Sovětského svazu. Velitel 10. gvardového leteckého pluku, 270. bombardovací letecké divize, 8. letecké armády Jižní fronty, kapitán osobní stráže. Narodil se 14. ledna roku 1915 v Caricynu v dělnické rodině. V roce 1929 zakončil 7. třídu a v roce 1932 ukončil učiliště ve Stalingradu. Od roku 1934

⁷ Pamětihodnosti. *Muzeum obrany Caricynu* [online]. 2004 [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: http://www.volgograd-history.ru/guide/monuments/architectures/mon_016.html

působil v Rudé armádě. V roce 1937 absolvoval Stalingradskou vojenskou leteckou pilotní školu. V letech 1939 – 1940 se jako pilot bombardéru leteckého velitele podílel na sovětsko - finské válce. Během Velké Vlastenecké války byl velitelem leteckého 10. bombardovacího pluku. Účastnil se bojů na jihozápadě, ve Stalingradu, v ukrajinské i běloruské frontě. Ve válce zničil nejen mnoho aut a vlaků, ale také mnoho vojenské techniky protivníků. Za vzorné plnění bojových úkolů, bombardování, průzkum nepřítele a projevení odvahy a hrdinství získal ocenění „Hrdina Sovětského svazu“ a také cenu „Zlatá hvězda“.⁸

1.6. Územní rozdělení města

Starý Caricyn se rozděloval na čtyři části. Ačkoli původně to byly pouze dvě části. První část se rozkládá v centru města, druhá byla za řekou Carica. (Царица), kde se v dnešní době nachází Vorošilovský obvod (Ворошиловский район). Na začátku XX. století byla vytvořena třetí část. Třetí část je od první části oddělena železniční trasou, dnes je v těchto místech ulice Rokosovská (Рокосовского) a Něvská (Невская). Čtvrtá se od druhé odděluje tam, kde je dnes Kazanská katedrála (Казанский собор). Ovšem toto dělení bylo čistě administrativní.⁹

1.7. Caricyn jako město střetu

V roce 1918 začala v Rusku občanská válka, v Rusku známá jako Graždanskaja vojna (Гражданская война). Tato válka zaujímá jednu z nejvýznamnějších a nejdůležitějších rolí v ruských dějinách. V letech 1918 – 1919 proběhla Bitva o Caricyn. Od léta 1918 do léta 1919 se město potýkalo s nálety, ovšem vždy se udrželo a nebylo dobyto. V této bitvě byly dvě nejdůležitější etapy. První byla v roce 1918. Boj na caricynském předměstí s Bílou armádou kozáků. Kozáky vedl Krasnov - žoldák germánského imperialismu. Druhá etapa byla v roce 1919 s žoldáky Denikina, chráněncem anglo – francouzského imperialismu. Caricyn byl nejen centrem, kde se střetly kontrarevoluční síly, ale také místem kde byla

⁸ Ефремов Василий Сергеевич. *Герои Страны* [online]. 2015 [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=1244

⁹ Первый волгоградский канал. *Царицынские истории* [online]. Волгоград, 2015 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://1v1v.tv/shows/poznavatelnye/1720093/>

naplánována a provedena porážka Krasnova a to vše pod vedením diktátora Stalina a Vorošilova. Bojovali zde Bílý proti Rudím. Ač to ze začátku vypadalo na jasné vítězství Bílých, ke konci se situace otočila a Rudí vyhráli. To vše díky pomoci Dimitrije Žloby a generála Sněsareva. Tito dva muži stáli po boku Josefu Stalinovi. Stalin věřil tomu, že nezáleží jen na výběru oblasti, kde chcete útočit, ale také na místě, ze kterého chcete útočit a také na oblasti, kde se Váš útok bude dobře rozvíjet.¹⁰

Shrnutí 1. kapitola

První kapitola je věnována historii oblasti, přesně době od roku 1556 až do roku 1925. Oblast se z Kozácké osady změnila v město. V této době se oblast nazývala Caricyn. Roku 1556 se území připojilo k ruskému státu. Roku 1580 vznikla ruská vesnice s dřevěnou pevností. Vesnice byla založena na obranu cesty okolo řeky Volhy od nomádských nájezdů. Na statut města byla oblast povýšena dne 2. července roku 1589. Pevnost získala jméno z tatarského „Sary – Su“ (žlutá řeka nebo voda) či „Sary – Sin“ (žlutý ostrov). Ovšem nejpravděpodobnější verze vzniku jména je po řece Carica. V roce 1615 byla obec zničena požárem. V 70. letech XVII. bylo město dobyto kozáky. Architektura byla ve městě tvořena v obtížných podmínkách. Z minulosti se mnoho budov nedochovalo. Z důvodu mnoha útoků, válek a požárů byly téměř všechny budovy zničeny. Významným datem je pro tuto oblast rok 1918, kdy v Rusku byla občanská válka. Bojovali zde Bílý proti Rudím. Město nikdy nebylo dobyto. Bitva skončila výhrou pro Rudé.

¹⁰ GENKINA, Esfir' Borisovna (Э. Генкина). *Вор'ба за Caricyn v 1918 godu. (Борьба за Царайцын в 1918 году)* Moskva: Poltizdat, 1940, 3 - 5 str., 218s.

2. STALINGRAD

Město tento název neslo po komunistickém diktátorovi Stalinovi od 10. dubna roku 1925 až do 10. listopadu 1961. Dle mého názoru je toto nejznámější název města, který se zaryl lidem do podvědomí. I za dob Stalinovy vlády byla tato oblast důležitým přístavem. Od 10. ledna roku 1934, v souvislosti s rozdělením Dolní Volhy, území vytvořilo dvě nová teritoria, a to Saratov a Stalingrad. V červenci 1952 byla dokončena stavba Volžsko-Donského kanálu, který navždy spojil dvě velké řeky, Volhu a Don. V roce 1954 byla otevřena železnice. Roku 1958 byl Stalingrad přijat za člena Světové federace spojených měst.¹¹

2.1. Bitva u Stalingradu

Bitva u Stalingradu, také nazývána jako Stalingradská bitva, proběhla mezi německou armádou a sovětskou armádou. Byla to nejvýznamnější bitva celé 2. světové války. Bitva začala dne 17. července roku 1942 a trvala rovných 200 dnů. Hned na počátku bylo zabito přes 40 000 civilistů. V polovině srpna byli obyvatelé evakuováni a 23. srpna bylo město bombardováno. Na konci srpna město vyhlásilo stav ohrožení, 13. září se boje přesunuly do centra města. Devatenáctého listopadu začala protiofenzíva sovětských vojsk. Bitva byla ukončena až na počátku února roku 1943. Tento obrat byl významný nejen pro bitvu, ale pro celou 2. sv. válku. Ve 2. sv. válce byl obrat brán jako začátek konce pro německou armádu a vládu Adolfa Hitlera. I přes všechnu snahu a docela rychlý konec bitvy zemřelo ve Stalingradské bitvě nespočet lidí. Některé prameny uvádějí, že v německé armádě si smrt vyžádala až 800 000 lidí. V sovětské armádě jsou čísla ještě vyšší, celkově se udává, že mrtvých, zraněných či nezvěstných je celkem více než 1 milion lidí. Nejhorší na bitvě bylo, že zničila celé město. Po bitvě, roku 1943, bylo, dříve krásné město, celé zničené. Ještě dlouhé roky po konci bitvy, zde nerostla žádná tráva ani jiná zeleň. Vše z důvodu, že půda byla po bitvě zničená a promísena střepinami munice. Sníh, který na konci zimy tál, se barvil do růžova prolitou krví. Z

¹¹ Волгоград. *История Волгограда* [online]. 2015 [cit. 2015-06-24]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/stalingrad.html>

původních domů zbylo pouhých pár, které jsou dnes už v dezolátním stavu, nejsou obyvatelné a slouží jako památka, na kterou se turisté jezdí dívat. Nejznámější z těchto domů je Pavlův dům. Jsou ponechané hlavně jako *memento* pro budoucí generace. Město muselo být po bitvě postaveno úplně celé a nové centrum bylo rozšířeno.¹²

Do současnosti nejsou známy všechny okolnosti pro zaútočení na město. Stále se objevují nové důvody, proč Hitler zaútočil, kromě Moskvy, také na Stalingrad. Pro mě nejvíce zajímavou informací bylo, že to bral jako osobní věc proti svému protivníkovi Stalinovi. Město Adolfa Hitlera nezajímalo až do Bolševické říjnové revoluce, kdy neslo jméno Caricyn (*Царицын*), a poté změnilo jméno právě na Stalingrad. Dobyť města by pro něj znamenalo hlavně psychologický úspěch.¹³

2.2. Vzdělání

Na konci května roku 1930 byl nově otevřen Stalingradský institut, dnes nazýván Volgogradská státní technická univerzita. Roku 1931 byl otevřen Pedagogický institut, dnes Volgogradská státní pedagogická univerzita, celá desetiletí byla tato univerzita největší v Povolží. Další vzdělávací institut byl otevřen 17. srpna roku 1935, byla jím Volgogradská lékařská akademie (Medical Institute Stalingrad). V roce 1940 bylo přijato do Krajské knihovny 17 000 knih. V lednu roku 1941 bylo v oblasti Stalingradu 9 vysokých škol. V červenci roku 1944 byl otevřen zemědělský institut, nyní Volgogradská státní zemědělská akademie. Po válce, roku 1944 bylo ve Stalingradu obnoveno 7 škol, 13 školek 192 prodejen a 173 jídelen.¹⁴

2.3. Kultura

V lednu roku 1937 bylo znovu otevřeno Muzeum obrany Caricynu, které se nachází v budově Radě štábu obrany. Od ledna 1941 se ve Stalingradu nacházelo 5 muzeí, 11 divadel a 492 filmových projektorů. V polovině března roku 1943 byla

¹² Stalingrad. *Stalingradská bitva* [online]. 2004 [cit. 2015-06-02]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/stalingrad.html>

¹³ Guido Knopp, *STALINGRAD Peklo na Volze*, Das Drama, Translation by Vladimír Čadský, Euromedia Group, k. s. 2005, ISBN 80-249-0610-4, str. 13

¹⁴ Vzdělávání. *История Волгограда* [online]. 2015 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/stalingrad.html>

po válce obnovena telefonní a telegrafní komunikace. Po válce, roku 1944 bylo ve Stalingradu obnoveno 7 škol, 13 školek 192 prodejen a 173 jídelen. V prosinci roku 1945 Úřad regionálního výboru přijal usnesení o rekonstrukci a rozšíření „Zeleného prstence“ kolem města, který byl původně vytvořen v roce 1935 a zničen během bitvy o Stalingrad. V září roku 1954 bylo otevřeno Stalingradské planetárium.¹⁵

2.4. Pamětihodnosti

2.4.1. Stará Sarepta (Старая Сарепта)

Tato zajímavá památka se nachází v Krasnoarmejské oblasti. Toto není samostatná budova, ale komplex budov, které se dochovaly v XVIII. století, konkrétně z roku 1765. Dříve zde bývala německá kolonie Sarepta. Osada byla zahrnuta k Volgogradu 10. července roku 1931. Některé budovy se zrekonstruovaly, ale stále z nich sálá duch minulosti. Pravidelně se zde pořádají výstavy současného umění i různé kulturní akce. Nejznámější budovou v této oblasti je jedna z nejlepších německých knihoven v Rusku. Ve vesnici Sarepta byla špatná gramotnost, proto zde v letech 1771 – 1775 byly otevřeny dvě školy, pro chlapce i pro dívky. Vzdělání bylo považováno za povinné pro všechny kolonisty.¹⁶ viz. **Příloha č. 3**

2.5. Významné osobnosti

2.5.1. Vasilij Grigorjevič Zajcev(Василий Григорьевич Зайцев)

Vasilij Grigorjevič Zajcev se narodil 23. března roku 1915. Do dnes je velkou ikonou Vlastenecké války. Přezdíván jako „sovětský odstřelovač. Měl úžasné organizační schopnosti, i proto byl v čele odstřelovačské skupiny. Ze svých žáků vchoval výborné odstřelovače. Svoji první pušku dostal ve 12 letech od svého

¹⁵ Kultura. *История Волгограда* [online]. 2015 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/stalingrad.html>

¹⁶ Pamětihodnosti. *Sarepta* [online]. 2004 [cit. 2015-06-03]. Dostupné z: http://www.volgograd-history.ru/guide/monuments/architectures/mon_007.html

dědečka, který ho učil od dětství. Ve Stalingradské bitvě byl členem 284. střelecké divize. Už před válkou dokončil Zajcev průmyslovou školu. Když vstoupil do námořnictva, vystudoval Vojenskou hospodářskou školu. Umřel 15. prosince roku 1991.¹⁷

2.5.2. Vasilij Ivanovič Čujkov (Василий Иванович Чуйков)

Vasilij Ivanovič Čujkov se narodil 12. února roku 1900. Byl sovětský vojevůdce, v roce 1955 se stal maršálem Sovětského svazu. V letech 1944 a 1945 se stal Hrdinou Sovětského svazu. Během Velké vlastenecké války velel 62. armádě. Čujkovi byl udělen titul „Čestný občan hrdinského města Volgograd“. Umřel 18. března roku 1982 a je pohřben na Mamajově mohyle.¹⁸

2.5.3. Konstantin Konstantinovič Rokossovskij (Константин Константинович Рокоссовский)

Narodil se 21. prosince roku 1896. Konstantin Konstantinovič Rokossovskij se stal po 2. sv. válce polským ministrem obrany a maršálem. Od narození žil v Polsku ve Varšavě a jeho rodina patřila k polské šlechtě. Bojoval už v 1. sv. válce, narukoval již 2. srpna 1914. Získal řád sv. Jiří 4. stupně. Ve 2. sv. válce se Rokossovskij stal velitelem 16. armády. Významnou roli hrál v bitvě o Moskvu, kde byl veden velitelem Žukovským. Umřel 3. srpna roku 1968 v nedožitých 72 let. Je pochován na Rudém náměstí u Kremelské zdi.¹⁹

2.5.4. Margarita Konstantinovna Agašina (Маргарита Константиновна Агашина)

M. K. Agašina se narodila 29. února roku 1924 v obci Bor a zemřela 4. srpna roku 1999, byla ruská básnířka, čestná občanka Stalingradu. Ve věku devatenácti let vydala své první básně v pionýrských novinách „Vždy hotov!“. Její básně se objevily v centru zájmu tisku v roce 1949. Roku 1951 se nastěhovala do

¹⁷ ZAJCEV, Vasilij Grigor'jevič. *Zápisky odstřelovače*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2012, [8] s. obr. příl. Arma & musae. ISBN 978-80-204-2413-6, 215 s.

¹⁸ Dostupné z: <http://topwar.ru/25017-vasilij-ivanovich-chuykov-geroy-stalingrada.html>

¹⁹ Газенко. Р. Маршал Рокоссовский. Любовь на линии огня (док. фильм). — Россия, 2006

Volgogradu a mnoho básní věnovala právě tomuto městu. Stala se prvním laureátem, který dostal literární cenu od Svazu spisovatelů. Je autorkou mnoha knih, např. *Mé slovo*, *Naše Alenuška*, obě knihy vyšly v roce 1953, dále *Čtyřicet bylinek* z roku 1959, *Básně o mém vojákově* z roku 1963 a mnoho dalších. Většina knih vyšly ve Volgogradu. V centru města Volgograd se nachází pamětní deska věnovaná této úžasné básnířce.²⁰

Shrnutí 2 kapitola

Kapitola je věnována období od roku 1925 až do roku 1961. V této době se město nazývalo Stalingrad. Kapitola je nejvíce věnována Stalingradské bitvě. Tato bitva je považována za zlom 2. sv. války. Bitva začala v červenci roku 1942, trvala 200 dnů a skončila na počátku února roku 1943. Obrat, který nastal, byl brán jako začátek konce pro německou armádu a vládu Adolfa Hitlera. Významnými daty, spojené se vzděláním, jsou – rok 1930 kdy byla založena Volgogradská státní technická univerzita, dále roku 1931 byla otevřena Volgogradská státní pedagogická univerzita, rok 1935 – otevřena Volgogradská lékařská akademie a roku 1944 byla založena Volgogradská státní zemědělská akademie. Roku 1952 byla dokončena stavba Volžsko – Donského kanálu a roku 1954 byla otevřena železnice. Nejznámější památkou je komplex budov z XVIII. století. Památka se nazývá Stará Sarepta.

²⁰ M.K.Agashina. *M.K.Agashina* [online]. 2007 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.nlr.ru/res/epubl/rue/texts/volgograd/EN/A/A.html>

3. VOLGOGRAD

Město Volgograd se nachází na pravém břehu řeky Volhy. Je dlouhé 90 km, s přílehlými oblastmi až 120 km. Zeměpisná šířka města je 48°48'16.920"N, zeměpisná délka 44°35'8.880"E, průměrná nadmořská výška města je 146 m. Volgograd je jedno z největších a hlavně nejdelších měst v Ruské federaci. Hlavním monumentem města je pomník Mamájova mohyla, také nazýván Mamajev Kurgán (*Мамеев Курган*), či Matka vlast (*Мать родины*). Volgograd je 13 největší město v Ruské federaci. Skládá se ze 7 okresů a několika malých ostrovů na řece Volze.²¹

Město se nazývá Volgograd od 10. listopadu 1961. Název přejmenoval Nikita Chruščov. V roce 1965 město obdrželo status – Město hrdina (*Город-Героя*) - z důvodu významné role ve Velké vlastenecké válce i v historii Ruska obecně. Oblast dostala ocenění i od britského krále Jiřího VI. V dnešní době, kdy se město nazývá Volgograd, si lidé stále pamatují na doby 2. světové války, v Rusku zvanou jako Velká vlastenecká válka. K 70. výročí od kapitulace německé armády, proto město změnilo své jméno zpět podle ruského diktátora Stalina. Město se přejmenuje na Stalingrad nejen na den výročí, které připadá na 2. února, ale také na jiná významná data spojená s městem. Dalšími významnými událostmi je spjat např. datum 9. května - výročí německé kapitulace, dále 23. srpna - Den památky obětí bombardování Stalingradu. Radnice se k tomuto rozhodla po četných žádostech veteránů. Obyvatelé nejen Volgogradu, ale celé Ruské federace se domnívají, že město by mělo název Stalingrad mít jako stálé jméno, ne jen na výročí. Rusové proto sepisují petice. Ruští představitelé pravoslavné církve žádali v roce 2010 o změnu na název úplně původní, a to Caricyn (*Царицын*). Bohužel tento návrh byl zavrhnut úřady úplně. V dnešní době je město Volgograd centrem Volgogradské oblasti. Ve Volgogradě se nachází jedna z největších vodních elektráren v Rusku. Elektrárna leží na řece Volze. Její stavba trvala mnoho let a dodnes dodává elektřinu do celé Moskvy a Moskevské oblasti. V současnosti je Volgograd velmi moderní město. Ve Volgogradské oblasti nejsou prakticky žádné stavby postaveny

²¹Dostupné z: <http://www.celysvet.cz/mesto.php?n=Volgograd&p=1010331>

před 40. rokem XX. století, z důvodu zbourání města ve 2. světové válce, při Stalingradské bitvě. Město se stále rozrůstá, okres stále staví nové budovy a tím se Volgogradská oblast zvětšuje. V této oblasti přibývají i nové infrastruktury. Je tu práce, a proto i lidé mají požadavky na bydlení, aby nemuseli dojíždět ze vzdálenějších oblastí. V současné době se město nejvíce snaží o rozšíření a modernizování dopravního systému, hlavní součástí bude rekonstrukce tramvajového parku.²²

3.1. Vlajka, erb a znak Volgogradské oblasti

Vlajka i erb Volgogradské oblasti byly přijaty 18. září roku 2000. Na vlajce převládá červená barva. V levé části jsou dva svislé úzké, modré pruhy. Ve středu vlajky je vyobrazena Mamájevská mohyla v bílé barvě.

Obrázek č. 4

Na erbu je štít, kde opět převládá červená barva, ovšem modré pruhy jsou ve spodní části čtverce a jsou vodorovné. Pruhy už nejsou jen modré, ale uprostřed modrých pruhů je ještě pruh bílý. Ve středu čtverce se nachází Mamájova mohyla. Čtverec je orámován zelenými listy v kruhu, který není v horní části spojen. V horní části erbu je zlatá hvězda. Pod štítem, ve spodní části erbu, je zlatým písmem na červeném podkladu napsáno „Volgogradská oblast“ (*Волгоградская область*).

o
b
r
á
z
e
k
č
·
5

Obrázek č. 6

Znak Volgogradu byl přijat 31. března roku 1999. Znakem je erb, který má zlaté okraje. Ve 2/3 je rozdělený. V horní části je zlatá hvězda a zlaté zuby, které znázorňují zdi pevnosti, to vše na červeném podkladu. Uprostřed znaku je široký, zelený pruh, ve kterém je úzký pruh červený. Ve spodní části modrá barva symbolizuje dno řeky Volhy.

ne]. 2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/volgograd-stalingrad-zahranicni.spx?c=A130131_212853_zahranicni_aha

Uprostřed modrého „dna“ je znázorněn průmysl, a také zemědělství – zlatá pšenice – symbol hojnosti Volgogradské půdy.²³

3.2. Vzdělání

V září roku 1980 byla Slavnostně otevřena Volgogradská státní univerzita. Na začátku roku 1992 byl vytvořen Volgogradský vzdělávací institut Managementu a v roce 1995 byl institut přejmenován na Volgogradská akademie státních služeb. V říjnu roku 1993 byla otevřena první ruská pravoslavná univerzita.²⁴

3.3. Kultura

Ve městě jsou nejen divadla, muzea a výstavy, ale také je zde možnost využití i jiného druhu zábavy. Například známé kluby, kam se chodí bavit nejen mladí, ale i dospělí. Dále velký výběr restaurací, barů a kaváren. V prosinci roku 1967 byla postavena nová budova cirkusu. V březnu roku 1970 bylo znovu otevřeno Volgogradské divadlo mládeže. Na začátku července roku 1982 byla slavnostně otevřena panorama „Porážce nacistického vojska u Stalingradu“. V září roku 1987 se poprvé konaly oslavy „Den města“ (*День города Волгограда*). Od 2. do 3. září v roce 1989 se slavilo 400. výročí města. Od této doby se vždy první víkend v září konají oslavy. V roce 1990 bylo založeno státní historicko – etnografické a architektonické muzeum Stará Sarepta. V září stejného roku byl otevřen první Mezinárodní divadelní festival ve Volgogradu. V březnu roku 1992 bylo otevřeno Volgogradské regionální arménské kulturní centrum a v obci Kletskaja byla otevřena regionální pobočka ruského Centra umění V. Šukšina. V období od 1. do 10. června roku 1997 se konal ve Volgogradě Mezinárodní festival „Tanec XX. století“. Na konci června téhož roku bylo slavnostně otevřeno ruské kino v centru Volgogradské kinematografie „Rodina“. V prosinci byl otevřen Dům kultury Lenina, 20. prosince bylo oficiálně otevřeno Volgogradské regionální kardiologické centrum. V roce 1998 bylo otevřeno Muzeum kulturní historie. V roce 2001 se

²³ Vlajky. *Vseflagi* [online]. 2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.vseflagi.ru/volgogradskaya/>

²⁴ Volgograd. *Vzdělávání* [online]. 2004 [cit. 2015-06-02]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/volgograd.html>

Volgograd zapojil do Mezinárodní asociace pro boj proti zneužívání drog a obchodu s drogami.²⁵

3.3.1. Den města (*День города*)

Významná událost města, která se koná pravidelně každý rok vždy na konci léta. V roce 2013 začaly oslavy první neděli v září. Oslava se spojuje s dalším významným svátkem a tím jsou „Dny Ruska“ (*дня России*). Konají se různé aktivity věnované události. Patří k nim představení, městské průvody a přehlídky. Často se tyto oslavy spojí s „Dnem otevření památek“, zpřístupnění nových objektů, dokončení stavby či rekonstrukcí. V tyto dny máte možnost projít si trhy, navštívit veškeré pamětihodnosti nebo si poslechnout koncerty populárních umělců. Po západu slunce je vždy vidět krásný ohňostroj v centru města. V tomto roce vše bylo spojeno i s „Mezinárodním dětským festivalem lidového tance“. Taneční skupiny nepocházely pouze z Ruské federace, ale také z Číny, Litvy či České republiky. Program akce je vždy velmi bohatý. V roce 2013 akce probíhala na dvou místech, kde se odehrávalo centrum dění. První je náměstí Padlých bojovníků (*площадь Павших Борцов*), druhá scéna byla na horním i dolním nábřeží (*верхняя и нижняя террасы набережной*). Na náměstí Padlých bojovníků se konala výstava záchranné a požární techniky. Zde se také konaly přehlídky a ukázky vojenské armády, letectva a námořnictva Ruska a Volgogradské oblasti. Na nábřeží, konkrétně na horním nábřeží, se konala výstava květin²⁶

3.4. Pamětihodnosti

Volgograd je místo, kde je možnost najít a prohlédnout si mnoho výstavních hal, zajímavých míst, muzeí, památníků i jiných pamětihodností. Toto je město, kde si každý návštěvník najde, co ho zajímá. Většina pamětihodností je věnována vojenské historii. Nejznámějšími jsou Mamaev Kurgan, Pavlův Dům, Stará Sarepta, i muzeum věnované Stalingradské bitvě. Toto jsou místa, která nejvíce táhnou turisty.

²⁵ Volgograd. *Kultura* [online]. 2004 [cit. 2015-06-02]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/volgograd.html>

²⁶ Максимка. *День города в Волгограде* [online]. Волгоград, 2013 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: http://maksimka-38.ucoz.ru/publ/volgograd_programma_meroprijatij_posvjashhennykh_provedeniju_prazdnika_den_goroda/2-1-0-61

3.4.1. Mamajev Kurgan

Hlavním lákadlem pro turisty je památník Mamájova mohyla (*Мамеев Курган*). Jedná se o největší památník, který byl vytvořený k uctění památky padlých bojovníků ve Velké vlastenecké válce, konkrétně ve Stalingradské bitvě. Mohyla se nachází v nadmořské výšce 102 m a je 85 m vysoká. Je postavena na kopci, kde (podle historických pramenů) 100 dní bojovali vojáci sovětské a německé armády o udržení, či získání města Stalingrad. Jedná se o jednu z nejvyšších soch na světě. Mohyla byla otevřena 15. října roku 1967. Památník má několik úrovní: Stěny zříceniny (*Стены-руины*), Náměstí Hrdinů (*Площадь Героев*) Náměstí smutku (*Площадь Скорби*), Síň slávy (*Зал Воинской Славы*), socha „Matka vlast volá“ (*скульптура «Родина-мать зовёт!»*). K památce pravidelně přicházejí stovky lidí, nejen turistů, ale i místních, aby mohli uctít památku činů jejich předků.²⁷

Návrh na postavení památníku padlým bojovníkům byl navrhnout roku 1945. Byl vyhlášen konkurz, který vyhrál sochař Jevgenij Viktorovič Vučetič. Na komplexu nepracoval jen sochař, ale také architekt Jakov Borisovič Belopolskij, dále Nikolaj Vasiljevič Nikitin a Vasilij Ivanovič Čujkov. Na projektu se začalo pracovat roku 1948. Jeho stavba trvala necelých 20 let. Nejvíce práce zabrala hlavní socha „Matka vlast volá“.²⁸ **Příloha č. 7**

3.4.2. Vstupní náměstí (Входная площадь)

Místo, které se nachází ihned u hlavní silnice. Skalní stěna, do které je vytesán slavnostní průvod lidí různého věku i různých národností Sovětského svazu. Nesou věnce na památku padlých hrdinů války. Rozměry monumentu jsou 17x8x3m. Slavnostně byl otevřen 2. února roku 1983.²⁹ **Příloha č. 8**

²⁷ NAUMENKO, Taťjana, Nikolajevna, Ivan Maximovič Loginov, Lidija Nikolajevna Merinova. *Volgograd – gorod – geroj: putevoditel' po istoričeskim mestam goroda*. Moskva: Sovetskaja Rossija, 1973, str. 140

²⁸ Приказчи́кова Татьяна Александровна, *Мамеев Курган - Главная высота России*, 2013, стр. 28

²⁹ Pamětihodnosti. *Vstupní náměstí* [online]. 2004 [cit. 2015-06-03]. Dostupné z: [http://www.volgograd-](http://www.volgograd-history.ru/guide/mamaev_kurgan/mon_001.html)

[history.ru/guide/mamaev_kurgan/mon_001.html](http://www.volgograd-history.ru/guide/mamaev_kurgan/mon_001.html)

3.4.3. Náměstí „Postav se smrti“ (*Площадь «Стоять насмерть!»*)

Nachází se pod největším památníkem Ruska, pod Mamájovou mohylou. Z aleje topolů vedou šestimetrové, žulové schody rovnou na náměstí „Postav se smrti“ (*площадь Стоявших насмерть!*). Ve středu náměstí se rozkládá vodní plocha, která symbolizuje Volhu. Uprostřed vodní plochy se tyčí socha bojovníka, který drží v ruce samopal a je ochráncem Volgogradské oblasti. Socha byla postavena na památku padlým vojákům ve Velké Vlastenecké válce, především ve Stalingradské bitvě.³⁰ **Příloha č. 9**

3.4.4. Stěny zříceniny (*Стены руины*)

Toto je památka, která je rozložena podél žulových schodů, které vedou směrem k Mamájově mohyle, nacházející se za náměstím „Postav se smrti“. Levá stěna reflektuje téma prokletí Stalingradu. Pravá strana popisuje téma útoku. Stěny jsou dlouhé 64 m, vysoké od 5 do 17, 5 m, široké jsou od 2 do 4, 5 m. Ze stěn hraje hudba, která je prokládána občasnými výkřiky vojáků.³¹ **Příloha č. 10**

3.4.5. Sínň vojenské slávy (*Зал воинской славы*)

Tato budova se nachází těsně pod hlavním monumentem. V této místnosti od rána do večera hlídají vojenští příslušníci. V pravidelných intervalech se vyměňují. To vše provádějí ve slavnostní míře. Porovnat by se to dalo s výměnou stráže u nás v Praze, na Pražském hradě. Stavba je postavena do kruhu. Na stěnách kruhového sálu se nachází fialová mozaika se jmény, která symbolizuje padlé obránce Stalingradu. Ve středu je monument ruky padlého hrdiny, který v ruce drží pochodeň se zapáleným ohněm. Tento oheň se nazývá „Věčný plamen života“ (*Вечный огонь жизни*), který by se měl předávat dalším generacím, aby se

³⁰ Prospekt - Путеводитель по мемориальному комплексу <<Героям Сталинградской битвы>> на Мамаевом Кургане, str. 2, třetí odstavec

³¹ Pamětihodnosti. *Stěny zříceniny* [online]. 2004 [cit. 2015-06-03]. Dostupné z: http://www.volgograd-history.ru/guide/mamaev_kurgan/mon_004.html

nezapomnělo na historii. V hale stále zní skladba „Sny“ (*Грезы*) od německého skladatele Roberta Schumanna. Rozměr sálu je 42 m x 13, 5 m.³² **Příloha č. 11**

3.4.6. Náměstí „smutku“ (Площадь Скорби)

Hlavní kompozicí náměstí je socha „Oplakávající matka“ (*Скорбь Матери*). V bezmezném smutku se zde matka sklání nad mrtvým tělem svého syna. Na úpatí sousoší je malé jezírko, které symbolizuje slzy všech matek oplakávající své syny. Každá matka se v této soše zhlédne, vidí v tom své syny, kteří se nevrátili z války. Socha je nejen vyjádřením hlubokého zármutku, ale také jako protest žen proti válce. Matky nechtějí, aby jejich synové umírali ve válkách. Vedle tohoto místa se nachází masový hrob obránců Stalingradu 62. armády V. I. Čujkova.³³ **Příloha č. 12**

3.4.7. Náměstí hrdinů (Площадь героев)

Turisté mohou vidět další část z komplexu, naskytne se jim výhled na Náměstí hrdinů. Ve středu náměstí je velký vodní prostor. Voda odráží modrou oblohu, zelené stromy, sochy, které zobrazují vojáky z Bitvy u Stalingradu. Náměstí je rozděleno na 6 částí: První z nich – „Vyhráli jsme nad smrtí“. Dva vojáci, kteří si pomáhají, jeden z nich byl těžce zraněn. I když je to těžké, společně jsou připraveni začít poslední boj s nepřítelem. Druhá z nich mluví o roli žen ve Velké vlastenecké válce. Spolu s muži nesli břímě války také ženy. Více než tisícům žen bylo uděleno mnoho řádů a medailí. Mezi nimi byli hlavně lékařky, zdravotní sestry, ale také třeba protiletadlové pilotky. Třetí část vypráví o námořnících, kteří chtěli zachránit své přátele a pomstít je. Čtvrtá kompozice je o zraněném veliteli, který nechce do své poslední chvíle opustit boj. Pátá píseň má vyjádřit odvahu a statečnost obránců země. Šestá a poslední kompozice je alegorická. Dva bojovníci se snaží porazit

³² Prospekt - Путеводитель по мемориальному комплексу <<Героям Сталинградской битвы>> на Мамаевом Кургане, стр 3, druhý odstavec

³³ ПРИКАЗЧИКОВА, Т. А., Глухенькая Л. Ф., Романова Т. В., *Мамаев Курган - Главная высота России*, Volgograd:

ФГБУК, 2013, str. 52

nepřítele. Tyto sochy jsou památka na všechny, živé i mrtvé, na bojovníky i civilisty.³⁴ **Příloha č. 13**

3.4.8. Náměstí padlých bojovníků (*Площадь павших Борцов*)

Náměstí se nachází v centru Volgogradu. S tímto náměstím je svázána celá historie města, postupně navazuje na Alej Hrdinů, a poté na Centrální nábřeží. Náměstí je obklopeno domy bohatých kupců. V současné době je náměstí největší ve Volgogradu, ovšem dříve tomu tak nebylo. V historii zde bylo obyčejné tržiště.³⁵

Obrázek č. 14

3.4.9. Budova kozáckého divadla (*Здание Казачьего театра*)

Jedno z nejvýraznějších dědictví, které se zachovalo ještě z dob starého Caricynu. Nejen, že je budova sama o sobě zajímavá, ale toto místo obklopují záhadné legendy. Například se povídá, že dům postavil kupec Šlykov (*Шлыкков*) na památku dcery, kterou utopili v řece. Do dnes se vypráví, že v divadle jsou stále duchové, kteří zde straší.³⁶

³⁴ Pamětihodnosti. *Náměstí hrdinů* [online]. 2004 [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: http://www.volgograd-history.ru/guide/mamaev_kurgan/mon_005.html

³⁵ NAUMENKO, Taťjana, Nikolajevna, Ivan Maximovič Loginov, Lidija Nikolajevna Merinova. *Volgograd – gorod – geroj: putevoditel' po istoričeskim mestam goroda*. Moskva: Sovetskaja Rossija, 1973, str. 57

³⁶ Первый волгоградский канал. Царицынские истории [online]. Волгоград, 2015 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://1vtv.tv/shows/poznavatelnye/1720093/>

3.4.10. Muzeum Stalingradské bitvy (Музей Сталинградской битвы)

Toto je muzeum věnované Stalingradské bitvě. Budova je postavena opravdu ve zvláštním tvaru, má tvar hyperboly. V současné době je to největší muzeum věnované historii. Je možnost prohlédnout si 8 výstavních sálů, seznámit se s historickými spisy o bitvě. V muzeu se nachází více než 3500 exponátů. Nejvýznamnější částí panoramy je velké panoramatické plátno, které popisuje průběh bitvy. Obraz je kreslen v kruhu, proto jsou přesně vidět hranice jednotlivých období. Před muzeem je vystavěna technika, která byla v bitvě použita. Na ochozech kolem muzea jsou tanky, letadla a zbraně. Muzeum bylo slavnostně otevřeno 6. května 1985.³⁷ **Příloha č. 15**

3.4.11. Pavlův Dům (Дом Павлова)

Toto je nejstarší dům, který se zachoval z doby Caricynu. Ostatní domy byly zničeny ve 2. sv. vále, v Bitvě u Stalingradu. Původní funkce tohoto domů byl mlýn, který fungoval až do září roku 1942. Bohužel už není obyvatelný, ani jinak užitečný, slouží jen jako památka.³⁸ **Příloha č. 16**

3.5. Obyvatelé

Bydlení ve Volgogradské oblasti je krásné. Ovšem od našich poměrů je velmi odlišné. Dle mého názoru, se v Rusku stále nachází minimální střední třída (ve srovnání s ČR). Ve většině případů jsou zde lidé z nižší třídy, mezi tím skoro nic a pak teprve vyšší třída. Po příjezdu turistů se může zdát, že je zde levněji, a proto se tady turistům líbí. Ceny jídla (vyjma masa, masných a mléčných výrobků), či oblečení jsou zde opravdu levné, ovšem služby (například za bydlení) se zde pohybují vysoko.

Volgogradská oblast, i konkrétně město Volgograd, je významný kulturní kraj. Město obývají různé národy. Je zde více než 120 rozdílných kultur a národností. Většinu obyvatel tvoří ruské obyvatelstvo (cca 90 % obyvatelstva). Druhým

³⁷ Dostupné z: <http://www.volfoto.ru/volgograd/panorama/>

³⁸ NAUMENKO, Tatjana, Nikolajevna, Ivan Maximovič Loginov, Lidija Nikolajevna Merinova. *Volgograd – gorod – geraj: putevoditel' po istoričeskim mestam goroda*. Moskva: Sovetskaja Rossija, 1973, str. 132

největším zástupcem obyvatel jsou Kazaši, dále Ukrajinci a také je zde velký počet Arménů. Ve městě se nachází více žen, než mužů (cca 55% vs. 45 %). Statistiky ukazují na zvyšování počtu obyvatel v produktivním věku a tím i vyšší stabilitu a prodlužování života obyvatel. Obyvatelé žijí ve větší míře v nově postavených částech, než v původních. Volgograd je velmi moderní a rozvinuté město. Vybavenost pro rozvoj, nejen dětí a mládeže, ale i pro dospělé, je na vysoké úrovni. Je zde možnost nejen státních mateřských škol, základních škol, středních i vysokých škol, ale i soukromých vzdělávacích institucí a velký počet vývojových center. Možnost využití je tu i sportovních a uměleckých škol. Objevují se i týmy a kluby pro trávení volného času. Lidé nejčastěji pracují v oblasti chemického průmyslu, potravinářského průmyslu a také v sektoru služeb. V této oblasti jsou vyžadováni kvalifikovaní pracovníci. Ve Volgogradské oblasti je také mnoho imigrantů, kteří zde pracují hlavně v sezonách, kdy jsou nejvíce potřební. Bohužel i ve Volgogradské oblasti bojují s nedostatkem práce, a proto se místní obyvatelé často stěhují za prací jinam. I přesto počet obyvatel stále roste a to hlavně z důvodu, že se sem stěhují lidé z dálného i blízkého východu, z Kavkazu.³⁹

3.6. Významné osobnosti

3.6.1. Brovko Anatolij Grigorjevič (Анатолий Григорьевич)

Guvernér a vedoucí správy Volgogradské oblasti. Narodil se 22. srpna roku 1966 na území Dněpropetrovské oblasti. V roce 1985 absolvoval docentské studium na polytechnické akademii. Před přijmutím svého postu guvernéra sloužil v ozbrojených silách. V roce 1993 ukončil Státní akademii managementu, Fakulty ekonomiky a managementu dopravy. Od října 2005 je náměstkem generálního ředitele podniku „Investiční a rozvojová agentura jižního Ruska“ a generální ředitel podniku „Agentura investic a rozvoje Volgogradské oblasti“. V období od září 2006 do května 2009 byl na pozici zástupce vedoucího „Oblast správy Volgogradu pro investice a obchodu“. Od května 2009 se stal zástupcem vedoucího Správy regionu, obchodu, průmyslu a obchodu. Dne 25. prosince roku 2009 dostal kandidaturu na

³⁹ Dostupné z: <http://nesiditsa.ru/city/volgograd>

post guvernéra a 29. prosince toho roku byl jeho post přijat. Do funkce nastoupil 12. ledna roku 2010. Guvernér je ženatý, má dceru a tři syny.⁴⁰

3.6.2. Basinskij Pavel Valerjevič (Басинский Павел Валерьевич)

Ruský spisovatel a literární kritik. Autor románu „Ruský román, čili Život a dobrodružství Johna Polovinkina“ (*Русский роман, или Жизнь и приключения Джона Половинкина*). Narodil se 14. října roku 1961 ve městě Frolovo ve Volgogradské oblasti. Studoval na katedře cizích jazyků Saratovské univerzity. V roce 1986 absolvoval literární institut Gorkého a obhájil diplomovou práci. Od roku 1981 se stal kritikem v „Literární noviny“ (*Литературной газете*), v časopisech „Nový svět“ (*Новый мир*), „Říjen“ (*Октябрь*), „Plakát“ (*Знамя*), „Přátelství národů“ (*Дружба народов*), „Současník“ (*Наши современники*). Stal se redaktorem a editorem oddílu kultury v ruských novinách. V roce 1993 byla vytištěna jeho první kniha sborník statí a recenzí „*Сюжеты и лица*“. Za svůj první úspěch považuje knihu „Ruský román, čili Život a dobrodružství Johna Polovinkina“, která byla nominována na cenu „Velká kniha“ (*Большая книга*).⁴¹

3.6.3. Jevgenij Viktorovič Vučetič (Евгений Викторович Вучетич)

Narodil se v roce 1908 ve městě Dněpropetrovsko (*Днепропетровск*). V letech 1925 – 1930 studoval na umělecké škole v Rostově na Donu. Je národním umělcem Ruska. Byl členem korespondentů Akademie umělců SSR, vítěz Stalinské ceny. Je autorem velké portrétní galerie generálů sovětských vojáků z Velké vlastenecké války. Svoji tvorbu E. V. Vučetič tvořil zcela v podmínkách sovětského prostředí. Velký význam v jeho životě i díle byla skutečnost, že v průběhu Velké vlastenecké války bojoval v sovětské armádě proti cizím vetřelcům. Největší slávu získal díky pamětnímu komplexu a Mamajevově mohyle v 60. letech.⁴²

⁴⁰ Dostupné z: <http://test.volgogradobl.ru/about/gubernator/>

⁴¹ Dostupné z: http://thankyou.ru/lib/criticism/pavel_basinsky

⁴² *Евгений Викторович Вучетич*. Moskva: Советский Художник, 1952, s. 7-9. 16-21.

3.6.4. Žarkovskij Sergej Vladimirovič (Жарковский Сергей Владимирович)

Ruský spisovatel sci-fi. Narodil se 29. dubna 1968 ve městě Volžskij ve Volgogradské oblasti. Svoji tvorbu začal v roce 1990, kdy v novinách „Mladý Leninista“ (*Молодой Ленинец*) byla publikována povídka „Čekání na stvoření, neboli rok 1988“ (*В ожидании Твари, или Год 1988*). Pod jménem С. Antonov publikoval dva sc-fi thrillery. První publikoval v roce 1998 „Bratr se bojí Boha“ (*Врата испуганного бога*). Druhý byl vydán v roce 1999 „2-Hrdina-2 (2-Герой-2)“. V roce 2006 ve volgogradském nakladatelství „Prin-Terra“ (*Прин-Терра*) vydal román „Já Chobo: Čas smrti“ (*Я, Хобо: Времена смерти*). Kritik Vacilij Vladimirkij ho porovnával s vesmírnými operami, jako „Giperion“ (*Гиперион*), či „Oheň nad propastí“ (*Пламя над бездной*). Tento román byl také zařazen mezi dvacet nejlepších beletristických ruských knih vydaných v letech 1987 a 2007.⁴³

3.6.5. Koval Vladislav Eduardovič (Коваль Владислав Эдуардович)

Narodil se 28. listopadu 1949. Vystudoval Moskevský institut tisku v roce 1976. Člen Unie výtvarných umělců v Rusku do roku 1981. Koval Vladislav je uznávaný grafik, který udělal velký přínos v rozvoji knižní grafiky a poštovních miniatur Ruské federace, vlajek a obtisky podniků a veřejných organizací v regionu Volgograd, je autorem více než 500 obrazů a dvou nových směrů ve výtvarném umění jménem T-ART a Yuvelirizm. Získal největší ocenění veřejnosti Ruska i nejvyšší ocenění Řádu Volgogradské oblasti „Řád pro slávu město hrdina“. Pro Volgogradskou oblast navrhl dvě desítky erbů a vlajek, například pro město Volžský, Kamyšin, město Kotelnikovo, i mnoho dalších. Od roku 1989 je členem regionální rady pro oživení řemesel, člen regionální komise pro výrobu knih a suvenýrů. V roce 1999 vyhrál tradiční soutěž a stal se mužem roku. Provádí tvůrčí a výstavní činnost. Krom účasti v tradičních národních a regionálních výstavách pořádá také své výstavy. Poslední svoji výstavu měl v roce 2008 v lednu v Moskvě – Ruská umělecká výstava „Vítězství“. V roce 2008 byl oceněn státní cenou

⁴³ Dostupné z: http://publ.lib.ru/ARCHIVES/J/JARKOVSKIY_Sergej_Vladimirovich/_Jarkovskiy_S.V..html

Volgogradského regionu v umění a v roce 2009 v kategorii umění se stal vítězem I. stupně.⁴⁴

3.6.6. Kolgatin Alexandr Michajlovič (Колгатин Александр Михайлович)

Hrdina Ruské federace. Narodil se 16. července roku 1975 ve městě Kamyšin ve Volgogradské oblasti v ruské rodině. Roku 1996 ukončil vyšší školu vojenského velitelství v Kamyšinu. Sloužil v 76. gvardejské letecké divizi. Od 3. února roku 2000 plnil úkoly v rámci protiteroristické operace v oblasti severního Kavkazu. Provedl více než dvacet výstupů s četou pro důlní zařízení Čečenska. Sám neutralizoval více než 70 výbušných zařízení. Nadporučík umřel v bojových misích na území Čečenské republiky dne 1. března roku 2000. Za svoji odvahu a statečnost, kterou dokázal při likvidaci ozbrojených skupin v oblasti Severního Kavkazu, byl nadporučíku udělen titul „Hrdina Rusku“ i po jeho smrti.⁴⁵

3.6.7. Maksim Matvejevič Zagorulko (Матвеевич Загорулько)

Toto jméno je ve Volgogradské oblasti velmi známé. Maksim Zagorulko se narodil 23. srpna roku 1924 v Krasnodaru. Vystudoval vysokou školu ekonomickou a v roce 1976 se stal doktorem věd na ekonomické fakultě. Je to čestný vědec Ruské federace, veterán Velké vlastenecké války. V roce 1971 byl jmenován rektorem Volgogradského státního pedagogického ústavu a roku 1980 se stal rektorem Volgogradské státní univerzity. Od roku 1995 byl ředitelem ruského výzkumného ústavu „Hospodářské dějiny“ na Volgogradské státní univerzitě. Zagorulko je členem několika akademií, také je předsedou veřejné komory Volgogradské univerzity. Není jen pedagogem, vědcem a veteránem, ale také píše vlastní knihy. Jeho díla jsou věnována ekonomické historii Ruské federace ve XX. století, výzkumu a zachování historického a kulturního dědictví Volgogradu. Za svůj život získal celou řadu ocenění. V roce 1945 získal řád Rudé hvězdy, roku 1985 řád

⁴⁴ Dostupné z: <http://www.volgogradmuseum.ru/koval-v/>

⁴⁵ Dostupné z: <http://bibliopskov.ru/kolgatin.htm>

Velké vlastenecké války, dále získal medaile za chrabrost, za vítězství nad Německem, za osvobození Prahy a medaili Georgije Žukova.⁴⁶

3.6.8. Elizaveta Viktorovna Ivannikova (Елизавета Викторовна Иванникова)

E. V. Ivannikova se narodila 15. října roku 1949, známá ruská básnířka. Vystudovala katedru Filologie na Volgogradské pedagogické univerzitě. Pracovala jako novinářka, je také autorkou mnoha knih. Nejznámější knihou je Ptačí ráno, které vyšlo roku 1981. Její práce byly publikovány v časopisech Volha, Don, Říjen. Stala se vítězkou Stalingradského literárního ocenění.⁴⁷

3.6.9. Jelena Isinbajeva (Елена Исинбаева)

Ruská atletka a skokanka o tyči. Narodila se 3. června roku 1982. Do svých 15 let se věnovala gymnastice, tak jako její sestra. Sestra se nakonec rozhodla stát trenérkou, ovšem Jelena měla jiné sny. Změnila sport a začala se věnovat atletice. V roce 2000 se stala vítězkou na mistrovství světa juniorů. Je první a do dnešního dne jedinou ženou v historii, která překonala výšku 5 metrů v její disciplíně, a to na olympijských hrách v roce 2008. Stala se dvounásobnou olympijskou vítězkou. Do roku 2015 překonala 23 světových rekordů. Vyhrála zlatou medaili v roce 2005 na mistrovství světa v Helsinkách, stříbro získala v roce 2005 a bronzovou medaili získala v roce 2003. Stala se mistryní Evropy v roce 2006 a v roce 2007 získala další zlatou medaili na mistrovství světa. Se svým manželem má dvouletou dceru.⁴⁸

3.7. Ekonomie

Volgograd je město s velmi rozvinutým průmyslem. Největší význam má pro město těžký průmysl, a to hutnictví, kovoobrábění a chemické továrny. Chemické továrny zaměstnávají velkou část populace a tvoří 46 % celkové průmyslové

⁴⁶ M.M. Zagorulko. *M.M.Zagorulko* [online]. 2007 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.nlr.ru/res/epubl/rue/texts/volgograd/EN/Z/Z.html>

⁴⁷ I. V. Ivannikova. *I. V. Ivannikova* [online]. 2007 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.nlr.ru/res/epubl/rue/texts/volgograd/EN/I/I.html>

⁴⁸ Елена Исинбаева. *Елена Исинбаева* [online]. 2014 [cit. 2015-06-04]. Dostupné z: <http://www.uznayvse.ru/znameninosti.елена-исинбаева.html>

výroby. Neblahým výsledkem chemických továren je znečišťování prostředí. Velké procento obyvatel je zaměstnáno v potravinářském průmyslu a v sektoru služeb. Na jaře roku 2012, kdy proběhly statistické studie, se zjistilo, že průměrný plat ve Volgogradské oblasti se pohybuje okolo 15 000 - 20 000 rublů. Významný podíl má i zemědělství. Volgogradská oblast se specializuje na pěstování obilovin, produkci rostlinného oleje, dýní a břidlice. Volgogradská oblast je známá svým nerostným bohatstvím. Těží se zde nejen ropa a kvalitní zemní plyn, ale také železná ruda, vápence, jíl, písek, či křída. Významnou součástí jsou také chemické suroviny. Nejvíce se zde zaměřují na těžbu fosforitů, kuchyňské, draselné i hořčičkové soli. Důležitý význam zde mají i podzemní a minerální vody. Volgogradská oblast je považována za jednu z hospodářsky nejrozvinutější oblast. Česká republika vyváží do Volgogradské oblasti výrobky z černých kovů, obráběcí stroje či dopravní prostředky. K nám se dováží bavlna i výrobky z ní, dále produkty neorganické chemie, kaučuk a černé kovy. V roce 2013 dosáhl obrát dle ruských zdrojů 16,2 mil. Euro. Z České republiky se do Volgogradské oblasti vyváží přibližně 3 % celkového objemu.⁴⁹

Velmi zajímavou věcí je ve Volgogradské oblasti konání trhů. U nás se těmto trhům říká Farmářské a nekonají se pravidelně. Ovšem v Ruské federaci mají tyto trhy úplně jiný význam. Existují buď v uzavřených místnostech, či venku na ulici. Jsou otevřeny každý den, popř. v pravidelných intervalech v týdnu. Na těchto trzích můžete sehnat cokoli. Od oblečení, přes suvenýry až po všechny druhy jídla. Vše je většinou domácí výroby. Lidé jsou zde vždy velmi milí a ochotní. Skvělou věcí je, že jídlo si můžete ochutnat i bez toho, abyste byli povinni si pak cokoli koupit.

3.7.1. Zemědělství

Zemědělství je ve Volgogradské oblasti velmi rozvinuté a zvládá pokrýt potřeby nejen místního obyvatelstva, ale také vyváží své suroviny. V živočišné výrobě je významná produkce masa, dále mléčná výroba. Ve Volgogradu se také chová skot, vepří, kozy, ovce či drůbež. Díky velké vodní ploše je zde významný rybolov a

⁴⁹ Dostupné z: <http://www.volgogradobl.ru/about/economy/>

rybářství. Rostlinná výroba je zaměřena na pěstování obilovin, dále pohanka, rýže, luštěniny, slunečnice, ale také na vinnou révu, melouny. Pro vývoz je významný bavlník.⁵⁰

3.7.2. Průmysl

Volgogradská oblast má v Ruské federaci monopol na produkci některých typů ložisek, polyuretanové vlákna, plynovodní trubky a další důležité výrobní produkty. Nejdůležitější odvětvím je metalurgie, dále těžba paliv, elektroenergetika, chemický i petrochemický průmysl. Důležité je de i strojírenství. Významná je výroba traktorů, stavba lodí a dopravních prostředků. V posledních letech se rozrůstá i potravinářský průmysl.⁵¹

3.8. Doprava

Volgograd je město s rozvinutým dopravním systémem. Hlavními dopravními prostředky jsou podzemní tramvaj, trolejbus, autobus, taxi a maršrůtka (*маршрутка*). V současné době jsou zde postaveny dvě hlavní silnice, které vedou celým městem. Jejich název je První a Druhá podélná (*Первая и Вторая продольная*). Jsou postaveny paralelně s řekou Volhou a ostatní ulice jsou napojeny na ně. Volgogradskou oblastí prochází významné železniční, automobilové, vodní i letecké trasy. Dolní toky Volhy a Donu jsou spojeny Volžsko – Donským plavebním kanálem. Tento způsob dopravy je využíván pro přepravu zboží z evropských států do Afriky, či na Blízký a Střední Východ. Přes Volgograd vede Povolžská železnice a federální cesta Kaspíj. Letecká doprava je zajištěna Mezinárodním letištěm „Volgograd“. Městská doprava je v katastrofálním stavu, většina prostředků jezdí více než 20 let. Například některé tramvaje jsou plzeňské výroby, ovšem u nás už byly vyřazené pro opotřebovanost. V listopadu byla

⁵⁰ Dostupné z: <http://www.volgogradobl.ru/about/economy/>

⁵¹ Dostupné z: <http://www.volgogradobl.ru/about/economy/>

uvedena do provozu první fáze lehké železniční trati, která spojuje centrum města se severní oblastí, je 13 km dlouhá, z toho 3 km je v podzemí.⁵²

3.8.1. Dopravní prostředky

Podzemní tramvaj (Подземный трамвай) Příloha č. 17 - toto je ruská podoba metra, které známe u nás. Podzemní tramvaje jsou známé pouze v Rusku. Tramvaje spojují všechny obvody dohromady jen. Pod Centrálním obvodem je v podzemí. Další možností jak cestovat je vlak. Dá se použít na přejezdy mezi jednotlivými regiony i na cestování mimo Volgograd. Ve městě je více než vlak, populární autobus, či trolejbus. Autobus se dá také používat i na mimo městskou dopravu. Ovšem nejpopulárnějším prostředkem v městské dopravě jsou pro ruské obyvatele maršrůtky (маршрутки). Jsou to malé dodávky, či také možno nazvat mikrobusy. Do mikrobusu může nastoupit přibližně 8 - 10 lidí. Platí se přímo u řidiče při nástupu. Pokud jedete jen v jednom obvodu, cena se pohybuje okolo 10 rublů, když přejíždíte z jednoho do druhého, ceny se pohybují okolo 15 - 18 rublů. Ovšem pokud jedete delší trasu, ceny se pohybují výše. Maršrůtky (Маршрутки) je možné si také objednat, pokud chcete jet někam dále a je Vás více, že byste se do jednoho auta nevešli, například na letiště. To si poté každý účtuje podle sebe.

3.9. Rozdělení a význam oblastí

Město Volgograd se skládá ze 7 okresů (obvodů - *районов*). Největším obvodem je Centrální. Sousedním je Vorošilovský obvod (*Ворошиловский район*). V XIX. století se v tomto obvodu nacházely pily (závody na zpracování dřeva). Dříve se nazýval Mininský (*Мининский*). Tato oblast je nejméně osídlená, ale stále se zde nachází velké zastoupení infrastruktury. Dále se zde nachází obvod nesoucí název Rudý říjen (*Краснооктябрьский район*). Dnes je tento obvod považován za 3. největší, s počtem přibližně 160 000 lidí. Tato oblast je nejvíce spojena s hutním průmyslem. Hranice i jméno se několikrát změnily, až se nakonec ustálil název,

⁵² Dostupné z: <http://nesiditsa.ru/city/volgograd/Инфраструктура города>

který je používán i v současnosti. Znáмым je také obvod, který nese název podle závodu, který se zde nacházel (*Тракторозаводский район*). I tento se proslavil svým průmyslem. V době válek se zde vyráběli tanky. Před závodem do dnes stojí památník v podobě tanku, které se zde vyráběly. V dnešní době je zde okolo 140 000 obyvatel. Do XX. století byla na tomto místě pouze poušť, první základy se zde postavili ve 30. letech XX. století, a to základy průmyslového podniku. Do roku 1936 byl součástí Dzeržinského obvodu (*Дзержинского района*), až poté se stal samostatným. Dalším je Sovětský obvod (*Советский район*), který byl mnoho let součástí Vorošilovského obvodu (*Ворошиловского*). Kirovský obvod (*Кировский район*) byl připojen k městu v roce 1931 a v současné době má přibližně 100 000 obyvatel. Nejdále položeným obvodem od Centrálního se nazývá Krasnoarmejský obvod (*Красноармейский район*). Historie tohoto obvodu sahá daleko do minulosti. Zde se nachází i velmi známá Sarepta (*Сарепта*). Pevnost zde byla postavena na ochranu proti kočovným nájezdníkům, dále se zde nachází luteránský kostel. V roce 1944 bylo toto teritorium připojeno ke Stalingradu. Oblast se nachází na pobřeží Volhy v délce 30 km, patří mezi první 3 nejlidnatější města. Mezi nové obvody patří Spartanovka (*Спартановка*). Oficiálně to není samostatný celek, ale obyvatelé nechtějí být součástí jiného obvodu. V 50. letech XX. století se začala stavět na řece Volze vodní elektrárna, a proto byla vesnice zbourána a všichni obyvatelé se museli odstěhovat. V 60. letech XX. století se začala stavět nová obec a za více jak 40 let zde postavili mnoho moderních budov. Dzeržinský obvod (*Дзержинский район*) - byl postaven jako poslední až v roce 1971. V současnosti zde žije okolo 180 000 obyvatel. Možnost stavby je v tomto případě příležitost pro rozšíření města při pobřeží řeky Volhy i rozšíření hranic Volgogradské oblasti.⁵³

⁵³ Volgograd. Районы и недвижимость Волгограда [online]. 2015 [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: <http://nesiditsa.ru/city/volgograd>

3.9.1. Centrální obvod (Центральный район)

Obvod je považován za nejuvýstavnější, ale i nejdražší z celé Volgogradské oblasti. Této části se nazývá "srdce" Volgogradu. Významnými místy jsou hlavní nábřeží (*Центральная набережная*), vlakové nádraží, memoriál Mamájevova mohyla (*Мамеев Курган*), muzea, panorama Bitvy u Stalingradu (*Панорама Сталинградской битвы*), nákupní centra, kina či vysoké školy. Tato plocha sice není nejvíce zalidněná, ale považuje se za místo, kde je největší koncentrace lidí. Tento památník věnovaný hrdinům Velké vlastenecké války. Zde se nachází velké množství firem i různých institucí. Centrum města je velmi krásné, čisté a udržované. Například u Volgogradské státní univerzity se nachází malý park, kde je příjemné posezení a můžete cítit, jak Vám pod nohama projede tramvaj. Posedět se dá i na břehu Volhy. Centrum města je tvořeno nízkými, většinou 5 - 6 podlažními, domy. Tato oblast je podle statistik považována za nejbezpečnější ze všech.

3.9.2. Dzeržinský obvod (Дзержинский район)

Tato oblast je nejlidnatější z celé Volgogradské oblasti. Výhodou je, že je zde veškerá kulturní vybavenost a do centra je to pouze 15 minut cesty. V tomto obvodu jsou umístěny nákupní centra, obchody, kina, parky i náměstí. Nacházejí se zde (na Volgogradské poměry) dobré silnice se snadným přístupem do ostatních oblastí. Nevýhodou lze shledat v městské hromadné dopravě. V dopravní špičce se často tvoří dlouhé kolony. Bydlení je velmi výhodné, cenově i prostředím. V této oblasti se nevede průmyslu, a proto není zastoupený v takové míře jako v ostatních oblastech. Nevýhodou je, že se zde nenacházejí velké parky nebo zeleň. Stromy se vysazují, ale vše je v počátcích. Ceny domů jsou levnější než v centrální oblasti, vyšší ceny se pohybují pouze u nově postavených domů.

3.9.3. Krasnoarmejský obvod (Красноармейский район)

Tato oblast je často brána jako samostatné měst. Oblast se rozkládá na 30 km dlouhém břehu řeky Volhy. Nachází se zde nábřeží (*набережная*), kulturní centra, čtvrť Sarepta (*Сарепта*). V tomto obvodu je rozvinutý průmysl i infrastruktura.

Výhodou oblasti je bohatý systém dopravy. V této oblasti je nejen vlakové nádraží, ale také přístav. Nevýhoda této oblasti spočívá v nedostupnosti do jiných obvodů a především do centra, pokud se chcete dopravit právě sem, je třeba absolvovat nepříjemně zdlouhavou cestu. Proto je tato oblast méně osídlená a lidé se snaží si najít práci v místě, aby za prací nemusel daleko dojíždět. Tento obvod patřil k Astrachánské oblasti či Kalmycké autonomní oblasti. Teprve koncem XX. století se připojila k Volgogradu. Toto je nejvzdálenější a nejoddělenější část Volgogradu, a i proto se ceny bytů pohybují úplně jinde, než například v Centrální oblasti.

3.9.4. Rudý říjen a Traktorový závod (Краснооктябрьский и Тракторозаводской районы)

Tyto dvě oblasti jsou označeny jako "průmyslové". Je zde umístěna většina průmyslových podniků. Výhodou je, že je v tomto obvodu hodně pracovních míst. Ovšem výraznou nevýhodou je kvalita ovzduší. Krasnooktjabrský obvod (*Краснооктябрьский район*) se stále rozrůstá. Staví se obytné domy, o které je veliký zájem. Nevýhodou je málo přírodní zeleně. Výhodné pro zdejší obyvatele je, že sousedí s Centrálním obvodem. I v této oblasti je dostupná veškerá vybavenost pro obyvatele.

3.9.5. Spartanovka (Спартановка)

Tento obvod je poměrně nový a byl postaven za pouhých pár desetiletí. Všechny původní dřevěné domy byly zničeny a postavené nové. V této oblasti nejsou žádné významné továrny. Tato oblast patří k Traktorazavodskému obvodu (*Тракторозаводскому району*). Tato čtvrť je řídko osídlena. Ale i zde se nacházejí školy, školky i nemocnice. Nenaleznete zde žádná velká obchodní centra, ale i tak je tu dostatek obchodů a restaurací. V tomto obvodu funguje velmi rozvinutý dopravní systém. Ale pokud se budete chtít dostat až do Centrálního rajonu, budete muset přestoupit, přímá cesta městskou hromadnou dopravu není možná. Bohužel je tato oblast známá zvýšenou kriminalitou

3.9.6. Volžský obvod a město Krasnoslabodsk (Волжский и город. Краснослободск)

Vedle Volgogradu se nacházejí další dvě významná města.. Satelitní město Volžský (*Волжский*) a město Krasnoslabodsk (*город Краснослободск*). Tyto dvě města se rozkládají na protilehlém břehu řeky Volhy. Do těchto oblastí je možnost se dostat pouze přes most ГЭС. Od Volgogradu jsou vzdálené pouze necelých 10 km. Město Volžský (*Волжский*) se nazývá "jedno z nejzelenější měst v Rusku". I z tohoto důvodu je velmi oblíbené mezi lidmi na bydlení. Město má přibližně 300 000 obyvatel. Město bylo vystavěno v době, kdy byla stavěna vodní elektrárna. Velkým rozdílem mezi Volžským okresem a městem Volgograd je rozhodně v množství zeleně, nádherné lokalitě i nových domech. I ceny za byty jsou zde přívětivější, proto je o tuto oblast vysoký zájem. Je zde velmi vyvinut průmysl, především chemické společnosti. Díky tomuto je zde i dostatek práce pro obyvatelstvo. V oblasti se nachází více nákupních center, sportovních areálů a také řada rekreačních center, než v celém Volgogradu.

Město Krasnoslabodsk (*Город Краснослободск*) se nachází proti centrální části Volgogradu. I když se nazývá městem, je to spíše vesnice. Dlouho tato oblast nebyla populární z důvodu, že odtud byla špatná doprava do centra. Do centra se dalo dostat jen po řece, ovšem v roce 2010 byl postaven nový most a dnes trvá cesta do centra pouhých 15 minut, proto se tato oblast stala v poslední době tak populární. Na břehu řeky Volhy se na této straně nachází krásné pláže, které lze využít po celé letní období. Jedinou nevýhodou zatím je, že se zde nachází málo kulturní zábavy, proto obyvatelé často jezdí do centra, kde je veškerá kulturní vybavenost.

3.10. Perspektiva měst na řece Volze

Na řece Volze, ve Volgogradské oblasti, se nerozkládá jen významné město Volgograd, ale i mnohá další.

3.10.1. Kotelnikovo (*Котельниково*)

Oblast je správním centrem Kotelnikovského obvodu Volgogradské oblasti v Ruské federaci. Město se rozkládá 190 km jihozápadně od Volgogradu, na řece Aksai Kurmojarskij (*Акса́й Курмо́ярский*.) Počet obyvatel v roce 2009 bylo více než 19 tisíc lidí. Oblastí projíždí železniční trasa mezi Volgogradem a Salskem. Oblast byla založena v roce 1897 jako železniční stanice stejného jména. Krátkou dobu se to celé nazývalo Nikolaevskij. V listopadu roku 1942, v době Stalingradské bitvy, na oblast zaútočila německo – fašistická armáda. Roku 1955 byla oblast povýšena na post města. Ve městě se nachází dva významné pomníky. První je na upomínku letce Katčina, který bojoval ve Stalingradské bitvě. Druhý je na památku hrdiny Michaela Baranovu z Velké Vlastenecké války. Pomníky se nachází v centru města.

3.10.2. Leninsk (*Ленинск*)

Oblast je správním centrem Leninského obvodu Volgogradské oblasti v Ruské federaci. Je rozloženo na levém břehu řeky Achtuby. Žije zde okolo 100 tisíc obyvatel. Původní název byl Prišib (*Пришиб*). V XIII. století se v těchto stepích napadli tatarsko-mongolské kmeny. Od té doby až do první poloviny XIV. století byl kraj součástí Zlaté hordy. Po rozpadu Zlaté hordy byla oblast opuštěná. Datum, kdy byla osada založena, se považuje rok 1802, kdy byl postaven první kostel. V roce 1909 se Prišib spojil s Leninskou čtvrtí, vše dostalo jednotný název a připojilo se k Caricynské provincii. V oblasti se nachází veškeré kulturní vybavení a v roce 1990 byl postaven nový nemocniční komplex.

3.10.3. Kamyšin (Камышин)

Kamyšin je administrativní centrum Kamyšinského obvodu Volgogradské oblasti v Ruské federaci. Je zde konečná stanice železniční trasy Tambov – Kamyšin. Počet obyvatel byl v roce 2009 více než 117 tisíc. Oblast se rozkládá na pravém břehu Volgogradské nádrže v ústí řeky Kamyšinka a 200 km severně od Volgogradu. Ve městě je říční přístav. Šestnáct kilometrů západně se nachází vojenské letiště Lebjaže (Лебяжье). Rozloha města je 81 km².

3.10.4. Žirnovsko (Жирновск)

Město je administrativním centrem Žirnovského obvodu Volgogradské oblasti v Ruské federaci. Oblast se rozkládá v jižní části povolí na levém břehu řeky Medvědice, 27 km severně od železniční stanice Medvědice a 320 km severně od Volgogradu, nedaleko od hranic se Saratovskou oblastí. Oblast dostala název od jezera Žirnovo, ve kterém je mnoho ryb, například karas, kapr i cejn. Nedaleko odtud se nachází rokle se jménem Žirnaja Poruba. Předpokládá se, že první obyvatelé se sem přistěhovali na konci XVIII. století. První osady byly postaveny na východním břehu jezera Žirnovo. Později obyvatelé našli lepší místo. Usadili se a vytvořili farmy 5 km severně od řeky Medvědice. Před zrušením nevolnictví v roce 1861 patřila oblast princovi Gagarinovi. V roce 1958 byla oblast povýšena na status města. V této oblasti je veškeré kulturní vybavení. Ve městě je rozvinut průmysl i zemědělství.

3.10.5. Elan (Елань)

Správní oblast regionu Volgogradské oblasti. Žije zde 15 tisíc obyvatel. Město se nachází 310 km od Volgogradu, na soutoku řek Tersy a Elani. Oblast hraničí se Saratovskou oblastí. Zakladateli byli osadníci v XVII. století, kteří byli nazýváni mallorossijanani. Na počátku XX. století se oblast stala významným ekonomickým a obchodním centrem.

3.10.6. Hradiště (*Городище*)

Pracovní obec, administrativní centrum Volgogradské oblasti. Nachází se 15 km severozápadně od Volgogradu. Založeno jako osada v roce 1827. V roce 1959 povýšen na post města. V této oblasti žije 21 tisíc obyvatel. Velký význam v této oblasti hraje sport, nejdůležitější je fotbalový klub „Hvězda“.

3.10.7. Kalach na Donu (*Калач - на- Дону*)

Město se rozkládá ve Volgogradské oblasti na levém břehu Cimljanské přehradní nádrže (*Цимлянская водохранилища*), 9 km od začátku Volžsko – Donského kanálu a 80 km západně od Volgogradu. Tato oblast původně vznikla jako kozácká osada. Je zde významná železniční trať i říční přístav. V roce 2009 zde žilo 26 tisíc obyvatel. Oblast byla založena roku 1708 a povýšena na post města roku 1951. V této oblasti se událo jedno z největších a nejvýznamnějších povstání kozáků, Dónští kozáci proti bolševikům. Pro ekonomiku je zde důležitý průmysl i zemědělství. Specifikem pro tuto oblast je ostré kontinentální klima. Město má kulturní centrum, loutkové divadlo, městské knihovny i muzea, samozřejmě jsou školy, školky i stadiony.

3.10.8. Dubovka (*Дубовка*)

Dubovka je město v Ruské federaci, konkrétně ve Volgogradské oblasti. Rozkládá se na pravém břehu řeky Volhy, 52 km severovýchodně od Volgogradu. Je zde významná železnice a tato oblast je okresním městem. Žije zde 15 tisíc obyvatel (informace k roku 2002). Obec byla založena roku 1732. Oblast byla povýšena na post města roku 1803.

3.10.9. Volžskij (*Волжский*)

Významné přístavní město, které se nachází ve Volgogradské oblasti, na řece Volze. Rozkládá se přibližně 20 km severovýchodně od centra Volgogradu. Ve městě žije okolo 300 000 obyvatel. Leží na levém břehu řeky, která se nazývá Achtuba. V XIV století se zde rozkládaly osady „Zlaté hordy“. První osadníci se

v této oblasti začali usazovat na začátku XV století. Prvními obyvateli byli především uprchlíci (*бездомные*) a založili obec, kterou pojmenovali po sobě. Poté, co se rozšířila, se jí říkalo Horní Achtuba. Ve 20. letech XX. století tu žilo pouze 20 tisíc lidí. Za Velké vlastenecké války byla obec zničena, hlavně z důvodu Stalingradské Bitvy. Po skončení války se začala stavět volžská hydroelektrárna a díky tomu i nová obec. V 50. letech XX. století byla oblast pojmenována Volžskij, povýšena na město a počet obyvatel rostl.

3.10.10. Gorkovskij (Горьковский)

Obec se rozkládá v západní části Volgogradu. Náleží Sovětskému obvodu. Město dostalo své jméno po Maximu Gorkém, který v této oblasti pracoval. Toto jméno nese i zdejší železniční stanice. Počet obyvatel se pohybuje okolo 16 tisíc. Je zde mnoho významných pamětihodností, např. památník A. M. Gorkého i mohyla věnována sovětské armádě, která se nachází v parku na ulici Gorkého.⁵⁴

3.11. Geografie Volgogradské oblasti

Město se nachází v jihovýchodní části Ruské federace. Pro volgogradskou oblast je charakteristická velká změna teplot. Léto je velmi teplé až horké, s nedostatkem srážek. V létě se v této oblasti musí potýkat se silnými teplotami, které mohou zničit celé vegetace. Teploty v letních měsících mohou vystoupat na více než 40°C. Rozdíl mezi letními a zimními měsíci je opravdu vysoký. V zimním období se rtuť teploměru pohybuje až okolo - 40°C. Za nejchladnější měsíc se považuje únor, nejteplejším měsícem je červenec. Jaro je zde velmi krátké, obvykle nastupuje v březnu či dubnu. V měsíci květnu se ještě objevuje mráz, který často ničí úrodu. Letní i zimní období je vždy doprovázeno větrem. Bohužel v létě není osvěžující, ale spíše horký, v zimě je krutý a ledový. Geograficky se oblast na severozápadní části nachází ve stepích, ovšem východní části se rozkládají v poušti. Oblast hraničí s Kalmyckou republikou a Kazachstánem. Území oblasti je převážně nížinné. Nejvyšší vrcholky se nacházejí ve výšce pouze okolo 200 m n. m. Nejdůležitější řekou je Volha, největší veletok Evropy, a také Don. Obě tyto řeky jsou spojené

⁵⁴ Volgograd. Части Города [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.volgogradobl.ru/city/>

Volžsko – Donským průplavem. Na Donu se nachází Cimlanská vodní nádrž, na Volze je Volgogradská přehrada.

3.12. Ekologie Volgogradské oblasti

Poloha města je velmi specifické. Ve městě je mnoho podniků lehkého, ale i těžkého průmyslu. Bohužel každý den vypouštějí do ovzduší látky, které ohrožují lidské zdraví a znečišťují ovzduší. Dalším důvodem pro zhoršení ovzduší v posledních letech je i zvyšování se počtu osobních i nákladních automobilů. Významný dopad na zhoršení ekologie ve 20 století má člověk, který zasahuje svými činy do přírody. Například výstavba elektrárny vedla k záplavám velkého území okolo pobřeží. Ovšem ve Volgogradu není tak špatné ovzduší jak by se mohlo zdát. Ve známém ruském žebříčku, který se nazývá "*Zelené hlídky*", se Volgograd nachází na 29. místě z 83.⁵⁵

3.13. Významné události roku 2013

Rok 2013 byl pro Volgogradskou oblast těžký. Staly se tu tři atentáty, které měly katastrofální následky. První atentát proběhl 21. října 2013. Zbýlé dva atentáty proběhly během 24 hodin. První atentát proběhl dne 29. prosince, druhý o den později, 30. prosince roku 2013. Všechny tři atentáty byly potvrzené jako sebevražedné. První atentát proběhl 21. října 2013, když útočnice odpálila bombu v autobuse. Na místě zemřelo 7 lidí, plus útočnice a 36 lidí bylo zraněno. Obviněna byla atentátnice Naida Siražudinovna Asijalovova. Druhý atentát se odehrál v neděli na vlakovém nádraží ve Volgogradu. Útok se stal hodinu po poledni Moskevského času. Útočník odpálil bombu, kterou měl umístěnou na těle. Na místě umřelo 17 lidí, plus útočník, 10 lidí bylo zraněno a 34 lidí muselo být převezeno do nemocnice.⁵⁶

⁵⁵ Volgograd. *Климат и экология Волгограда* [online]. 2015 [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: <http://nesiditsa.ru/city/volgograd>

⁵⁶ *Atentáty ve Volgogradě* [<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/256692-atent>]. Волгоград, 2014 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/256692-atentaty-ve-volgogradu-teroriste-se-cvicili-na-severnim-kavkazu/>

Třetí atentát proběhl v pondělí v trolejbusu městské dopravy Volgogradu. Při tomto atentátu zemřelo 14 lidí, plus útočník a 28 lidí bylo zraněno. Exploze byla tak silná, že vlna rozbila okna okolních domů.⁵⁷

Od začátku atentátů se předpokládala spojitost mezi všemi atentáty a podezření byly islámští extremisté z kavkazských oblastí Čečensko a Dagestán. Už na konci ledna byli identifikováni dva útočníci, Askera Samedova a Slejmana Magomedova. Obvinění a zatčení byli také příbuzní útočníků, kteří pomáhali s přesunem do města.⁵⁸

Politici se nejvíce obávali oznámení, že atentáty budou pokračovat na Olympijských hrách v Soči. Již od prvního útoku se zpřísnily kontroly na letištích i nádražích, všude se zvýšila ochrana. Naštěstí se na Olympijských hrách nic podobného nestalo, a to jen díky správnému zabezpečení všech zúčastněných. Podle ruských vyšetřovatelů, byli atentátníci připravováni a cvičeni přímo na tyto události. Na přelom roku, tzn. od 1. do 3. ledna, byly vyhlášeny dny smutku za smrt obětí, a proto byly zrušeny veškeré novoroční oslavy. Bohužel ani dnes zde není úplně bezpečno. Dne 23. března letošního roku se stal další výbuch. Dva maskovaní muži se rozhodli vyhodit do vzduchu banku. Ovšem v tomto případě nešlo, tak jako v předešlých, o plánovaný útok na lidi, ale spíše o loupežné přepadení. Naštěstí v této události nikdo nebyl zraněn, protože útok se stal v ranních hodinách, kdy v bance ještě nikdo nebyl⁵⁹

⁵⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=qBuy--vFBQw>

⁵⁸ Dva útoky během 24 hodin!. In: Dva atentáty během 24 hodin! [online]. 2013 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/93509/rusky-volgograd-dva-utoky-behem-24-hodin-teroriste-zabili-uz-31-lidi.html>

⁵⁹ Známe jména pachatelů atentátu ve Volgogradu. In: Známe jména pachatelů atentátu ve Volgogradu [online]. 2014 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/volgograd-atentat-soci-rusko-djz-/zahranicni.aspx?c=A140130_115420_zahranicni_aha

Shrnutí 3 kapitola

Třetí a poslední kapitola je věnována době, kdy se město jmenovala Volgograd. Město tento název nese od listopadu roku 1961 až do současnosti. Název přejmenoval Nikita Chruščov. Roku 1965 město obdrželo status Město hrdina a to z důvodu významné role v historii Ruska. Město se na významná data přejmenovává zpět na Stalingrad, jako památka padlým bojovníkům ve 2. sv. válce, hlavně ve Stalingradské bitvě. Roku 1992 byl otevřen Volgogradský vzdělávací institut managementu a roku 1993 byla otevřena první ruská pravoslavná univerzita. Ve Volgogradu hraje významnou roli kultura. V roce 1967 byla postavena nová budova cirkusu, v březnu 1970 bylo otevřeno Volgogradské divadlo mládeže. Každý rok se ve městě konají oslavy města, které se poprvé konaly roku 1987. Nejvýznamnější památkou je Mamajev Kurgan a její části. Mamájevská mohyla byla slavnostně otevřena v říjnu 1967. Památník má několik úrovní, které jsou podrobně popsány v podkapitole 3. 4. Pamětihodnosti. V této oblasti je velmi rozvinutý průmysl. Největší význam má pro oblast těžký průmysl. Také zemědělství je zde velmi rozvinuté. Zvládá pokrýt potřeby nejen místního obyvatelstva, ale také své suroviny vyváží. Volgograd je město s rozvinutým dopravním systémem. Největší raritou je podzemní tramvaj. Jednotlivé dopravní prostředky jsou podrobně rozebrány v podkapitole 3. 7. 1. Město se skládá ze 7 okresů. Rozdělení a význam oblastí nalezneme v podkapitole 3. 8, kde jsou jednotlivé obvody podrobně rozepsány. V této kapitole jsou vypsány a stručně popsány i ostatní významná města na řece Volze.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem nastínila Volgogradskou oblast a konkrétně jsem se zaměřila na město Volgograd. Rozsáhlé téma jsem rozdělila do tří hlavních kapitol. Každá kapitola má svoje podkapitoly, pokud bylo potřeba, i tyto podkapitoly byly ještě dále členěny, to vše pro přehlednost práce.

V úvodu práce jsem nastínila, čemu se bude práce věnovat a také jsem uvedla základní informace o oblasti. V úvodu též zmiňuji stěžejní literaturu. Poté už začíná samostatná práce.

První kapitola je věnována historii této oblasti. Caricyn vznikl jako kozácká osada a postupem času se oblast stala městem. Roku 1556 bylo území připojeno k ruskému státu a roku 1580 vznikla vesnice s dřevěnou pevností. Obec byla založena z důvodu obrany cest okolo Volhy. Na statut města byla vesnice povýšena 2. července roku 1589. Důležitým mezníkem byl pro Caricyn roku 1918, kdy byla v Rusku občanská válka. Bojovali zde Bílý proti Rudím. Ze začátku to vypadalo na jasné vítězství Bílých, ovšem situace se obrátila a Rudí vyhráli. Město název Caricyn neslo od roku 1589 až do roku 1925, kdy byla oblast přejmenována na Stalingrad.

Druhá kapitola je věnována období od roku 1925 až do roku 1961. V této době neslo město jméno Stalingrad. Nejvýznamnější částí této kapitole je podkapitola 2. 1. Bitva u Stalingradu. Bitva začala v červenci roku 1942 a skončila na počátku února 1943. Obrat, který nastal v bitvě, je brán jako začátek konce pro Adolfa Hitlera a celé německé armády. V době, kdy město neslo název Stalingrad, vzniklo ve městě mnoho vzdělávacích institucí. Podrobně jsou vzdělávací instituce rozebrány v podkapitole 2. 2. Vzdělání. Dalším významným datem je rok 1952, kdy byla dokončena stavba Volžsko – Donského kanálu.

Ve třetí a zároveň poslední kapitole je popsáno období od roku 1961 až do současnosti. Město zatím naposledy změnilo své jméno. Název přejmenoval Nikita Chruščov, a to na Volgograd. Významnou součástí této kapitoly je nejen kultura,

ekonomie, geografie, doprava, ale hlavně podkapitola 3. 4. Pamětihodnosti. Nejvýznamnější památkou Volgogradu je Mamajev Kurgan a její přilehlé části. Mohyla byla otevřena v říjnu roku 1967. Kapitola pojednává o rozvinutém průmyslu, zemědělství i dopravní struktuře. Neméně důležitou součástí této kapitoly je rozdělení oblasti na obvody a připomenutí i jiných významných měst na řece Volze.

Součástí bakalářské práce je příloha, ve které jsem se věnovala obrázkům, které nebyly vhodné zadat do textu, ale dotvářejí představu o určitých oblastech, či pamětihodnostech.

Informace jsem čerpala z bibliografie, internetu a použila jsem i své poznatky ze stáže. Informace mám především z ruských zdrojů, jak tištěných, tak internetových. V české literatuře je sice mnoho informací o Stalingradské bitvě, ale už je toho velmi málo o době před i po ní.

RESUME

Bakalářská práce pojednává o významných meznících na řece Volze se zaměřením na město Caricyn – Stalingrad – Volgograd. Práce je rozdělena do tří hlavních kapitol, které byly pro přehlednost ještě dále členěny. Jsou zde nastíněna historická fakta v období od založení Kozácké osady až po současnost. V bakalářské práci jsou rozepsány informace k jednotlivým událostem, pamětihodnostem i k rozčlenění oblasti na obvody. V práci jsou zmíněny i významní obyvatelé, kteří měli význam v určitém období. Součástí práce jsou obrazové přílohy, pro přesné zobrazení historických památek.

РЕЗЮМЕ

Бакаларская работа обсуждаются основные вехи на Волге, ориентируясь на город Царицын - Сталинград - Волгоград. Работа разделена на три основных глав, которые для наглядности далее разделенных. Там изложены факты истории с самого начала казачьего поселения на сегодняшний день. На работе числятся информация об отдельных событиях, достопримечательностях, а также поля пробоя на цепях. На работе упоминается видных граждан, которые имели особое значение в период. Бакаларская работа состоит из вложения изображения для точного описания исторических памятников.

SUMMARY

The bachelor thesis introduces milestones on the Volga river, focusing on the city of Tsaritsyn - Stalingrad - Volgograd. The work is divided into three main chapters, which for clarity are further dividend. In the thesis are itemized information on individual events, sights as well as the breakdown field on circuits. There are also mentioned by prominent citizens who had a particular importance in the period. The thesis includes image attachments for accurate depiction of historical monuments.

ZDROJE

Knižní zdroje v českém jazyce

1. Bitva za Stalingrad / Sostaviteli: A..M. Borodin, V.S. Krasavin, I.M. Loginov, I.K. Morozov. Volgograd: Nižne-Volžskoje knižnoje izdat., 1970, 593 s.
2. ČUJANOV, Alexej Semjonovič. Pevnost na Volze. Praha: Panorama, 1980
3. KNOPP, Guido *STALINGRAD Peklo na Volze*, Das Drama, Translation by Vladimír Čadský, Euromedia Group, k. s. 2005, ISBN 80-249-0610-4, 270 s.
4. ZAJCEV, Vasilij Grigor'jevič. *Zápisky odstřelovače*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2012, [8] s. obr. příl. Arma & musae. ISBN 978-80-204-2413-6, 215 s.

Knižní zdroje v ruském jazyce

5. GENKINA, Esfir' Borisovna (Э. Генкина). *Bor'ba za Caricyn v 1918 godu. (Борьба за Царицын в 1918 году)* Moskva: Poltizdat, 1940, 218s
6. GUNDYRIN, Petr Afanas'jevič. Putěšestvije po Volgogradu. Volgograd: Nižne-Volžskoje knižnoje izdat., 1972, 127 s
7. LIPJAVKIN, Aleksandr Fedorovič. Volgograd: istoričeskij očerk. Volgograd: Nižne-Volžskoje knižnoje izdat., 1971, 304 s.
8. NAUMENKO, Tat'jana, Nikolajevna, Ivan Maximovič Loginov, Lidija Nikolajevna Merinova. *Volgograd – gorod – geroj: putevoditel' po istoričeskim mestam goroda*. Moskva: Sovetskaja Rossija, 1973, str. 140
9. ПРИКАЗЧИКОБА, Татьяна Александровна, Мамаев Курган - Главная высота России, 2013, стр. 111
10. ХАЛАМИНСКАЯ, В. А. *Евгений Викторович Вучетич*. Москва: Советский Художник, 1952, 68 s.

11. Мамаев курган: памятник-ансамбль Сталинградской битвы: Волгоград [Редактор Л.М.Попова]. Волгоград: Нижне-Волжское книжное издат., 1975, 42 с

Тіštěné prospekty

12. Проспект - Путеводитель по мемориальному комплексу <<Героям Сталинградской битвы >> на Мамаевом Кургане, стр. 2, třetí odstavec

Internetové zdroje

13. Caricyn. *Caricyn* [online]. 2015 [cit. 2015-06-20].
Dostupné z: http://www.pravda34.info/?page_id=914
14. История. *Caricyn* [online]. 2015 [cit. 2015-06-20].
Dostupné z: http://protown.ru/russia/city/region2/region2_1077.html
15. Caricyn. *Даты важных событий Царицына* [online]. 2004 [cit. 2015-06-01].
Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/tsaritsyn.html>
16. История. *История Волгограда* [online]. 2015 [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: http://www.volgograd-history.ru/history/tsaritsyn/article_001.html
17. Pamětihodnosti. *Muzeum obrany Caricynu* [online]. 2004 [cit. 2015-06-05].
Dostupné z: http://www.volgograd-history.ru/guide/monuments/architectures/mon_016.html
18. Ефремов Василий Сергеевич. *Герои Страны* [online]. 2015 [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=1244
19. Первый волгоградский канал. *Царицынские истории* [online]. Волгоград, 2015 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://1vtv.tv/shows/poznavatelnye/1720093/>
20. Волгоград. *История Волгограда* [online]. 2015 [cit. 2015-06-24]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/stalingrad.html>

21. Pamětihodnosti. *Sarepta* [online]. 2004 [cit. 2015-06-03]. Dostupné z: http://www.volgograd-history.ru/guide/monuments/architectures/mon_007.html
22. M.M. Zagorulko. *M.M.Zagorulko* [online]. 2007 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.nlr.ru/res/epubl/rue/texts/volgograd/EN/Z/Z.html>
23. M.K.Agashina. *M.K.Agashina* [online]. 2007 [cit. 2015-06-01]. Dostupné z: <http://www.nlr.ru/res/epubl/rue/texts/volgograd/EN/A/A.html>
24. Volgograd. *Cely svet* [online]. 2015 [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <http://www.celysvet.cz/mesto.php?n=Volgograd&p=1010331>
25. Volgograd - Stalingrad. *IDnes* [online]. 2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/volgograd-stalingrad-nacismus-druha-svetova-valka-fwy-/zahranicni.spx?c=A130131_212853_zahranicni_aha
26. Vlajky. *Vseflagi* [online]. 2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.vseflagi.ru/volgogradskaya/>
27. Volgograd [online]. 2004 [cit. 2015-06-02]. Dostupné z: <http://www.volgograd-history.ru/date/volgograd.html>
28. Максимка. *День города в Волгограде* [online]. Волгоград, 2013 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: http://maksimka-38.ucoz.ru/publ/volgograd_programma_meroprijatij_posvjashhenykh_provedeniiju_prazdnika_den_goroda/2-1-0-61
29. Pamětihodnosti. *Vstupní náměstí* [online]. 2004 [cit. 2015-06-03]. Dostupné z: http://www.volgograd-history.ru/guide/mamaev_kurgan/mon_001.html
30. Население Волгограда. *«Не сидится»* [online]. 2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://nesiditsa.ru/city/volgograd>
31. Волгоградская область. *Волгоградская область* [online]. 2015 [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://test.volgogradobl.ru/about/gubernator/>

32. Волгоградский Музей Изобразительных Искусств имени И.И. Машкова. *Владислав Эдуардович Коваль* [online]. 2015 [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://www.volgogradmuseum.ru/koval-v/>
33. ФотоВолгограда. *Музей-панорама «Сталинградская битва»* [online]. 2015 [cit. 2015-05-25]. Dostupné z: <http://www.volfoto.ru/volgograd/panorama/>
34. «Централизованная библиотечная система». *Герой Российской Федерации* [online]. © 2004–2015 [cit. 2015-06-05]. Dostupné z: <http://bibliopskov.ru/kolgatin.htm>
35. Елена Исинбаева. *Елена Исинбаева* [online]. 2014 [cit. 2015-06-04]. Dostupné z: <http://www.uznayvse.ru/znameninosti.елена-исинбаева.html>
36. Волгоградская область. *Волгоградская область* [online]. 2015 [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://www.volgogradobl.ru/about/economy/>
37. Volgograd. *Районы и недвижимость Волгограда* [online]. 2015 [cit. 2015-06-20]. Dostupné z: <http://nesiditsa.ru/city/volgograd>
38. *Atentáty ve Volgogradě* [http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/256692-atent]. Волгоград, 2014 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/256692-atentaty-ve-volgogradu-teroriste-se-cvicili-na-severnim-kavkazu/>
39. Dva útoky během 24 hodin!. In: Dva atentáty během 24 hodin! [online]. 2013 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/93509/rusky-volgograd-dva-utoky-behem-24-hodin-teroriste-zabili-uz-31-lidi.html>
40. Známe jména pachatelů atentátu ve Volgogradu. In: Známe jména pachatelů atentátu ve Volgogradu [online]. 2014 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/volgograd-atentat-soci-rusko-djz-zahranicni.aspx?c=A140130_115420_zahranicni_aha

41. Василий Иванович Чуйков – герой Сталинграда, Военное обозрение, [online]. 2010 – 2015, [cit. 2015-06-28]. <http://topwar.ru/25017-vasiliy-ivanovich-chuykov-geroy-stalingrada.html>

Videa, filmy

42. Газенко. Р. Маршал Рокоссовский. Любовь на линии огня (док. фильм). — Россия, 2006
43. <https://www.youtube.com/watch?v=qBuy--vFBQw>
44. Первый волгоградский канал. Царицынские истории [online]. Волгоград, 2015 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://1vtv.tv/shows/poznavatelnye/1720093/>

Obrázkové zdroje

45. Obrázek č. 1 Znak Caricynu, <http://www.volgogradobl.ru/about/volgograd/>
46. Obrázek č. 2. Muzeum obrany Caricynu, <http://volgogradguide.ru/wp-content/uploads/2010/11/0217-42.jpg>
47. Příloha č. 3 Stará Sarepta, <http://trof-av.livejournal.com/9980.html>
48. Obrázek č. 4 Vlajka Volgogradu, <http://www.vlajky.szm.com/R/vlajky-rusko-federativne-republiky.htm>
49. Obrázek č. 5 Erb Volgogradu, <http://www.volgogradobl.ru/about/volgograd/>
50. Obrázek č. 6 Znak Volgogradské oblasti, <http://www.vseflagi.ru/volgogradskaya>
51. Příloha č. 7 Mamajev Kurgan, vlastní foto
52. Příloha č. 8. Vstupní náměstí, <http://666vivian999.livejournal.com/photo/album/482/?mode=view&id=4112&page=11>

- 53.** Příloha č. 9 Náměstí „Postav se smrti“,
<https://sites.google.com/site/mamaevkurganirodinamat/4-kompozicii-ansamblageroam-stalingradskoj-bitvy/4-3-plosad-stoat-nasmert>
- 54.** Příloha č. 10 Stěny zříceniny, vlastní foto
- 55.** Příloha č. 11 Sín Vojenské slávy, vlastní foto
- 56.** Příloha č. 12 Náměstí smutku, <http://golodranec.ru/index.php?foto=7742>
- 57.** Příloha č. 13 Náměstí hrdinů, <http://wikigogo.org/ru/188884/>
- 58.** Obrázek č. 14 Náměstí padlých bojovníků,
<http://vetert.ru/rossiya/volgograd/sights/157-ploshad-pavshih-bortsov.php>
- 59.** Příloha č. 15 Muzeum Stalingradské bitvy, vlastní foto
- 60.** Příloha č. 16 Pavlův dům, vlastní foto
- 61.** Příloha č 17 Podzemní tramvaj, vlastní foto

PŘÍLOHY

Obrázek č. 3. Stará Sarepta

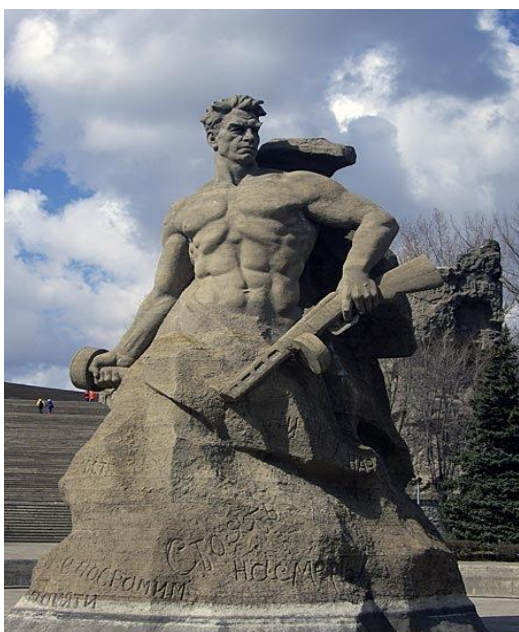
Obrázek č. 7 Mamajev Kurgan, pomník Matka vlast volá

Obrázek č. 8 Vstupní náměstí

Příloha č. 9 Náměstí „Postav se smrti“

Příloha č. 10 Stěny zříceniny

Příloha č. 11 Síň Vojenské slávy

Příloha č. 12 Náměstí smutku

Příloha č. 13 Náměstí hrdinů

Příloha č. 15 Muzeum Stalingradské bitvy

Příloha č. 16 Pavlův dům

Příloha č 17 Podzemní tramvaj

